

III. P.S.D. P.S. PSI PSU

nov.37 -10 febr.'38 -1939 1940

III. P.S.D. P.S. PSI PSU.....	1
nov.37 -10 febr.'38 -1939 1940.....	1
-----	1
-----	3
Guvern Tătărescu . Succesiunea. Alegeri ,12 nov. -28 dec.1937.....	3
-----	3
1.)Social - democrații și criza,12 nov.'37.....	3
#Ședința CC al Capitalei și sectoarele.....	3
#Moțiunea.....	4
/Propune cartel electoral cu democrații.....	4
#Mica Înțelegere Socialistă.....	4
2.)Gr.Iunian, Expozeu : <i>PRȚ și problemele politice</i> , Cernăuți, 29 nov.'37.....	4
#Refuzul cartelului electoral cu PSDR.....	4
3.)Întrunire electorală : PSDR și PSU , 28 sau 29 nov.'37.....	4
#Cartel electoral PSDR-PSU.....	5
a)C.Titel –Petrescu.....	5
#Refuzul PNT și PRȚ la cartel cu PSDR.....	5
/Cartel electoral cu Fr.Plugarilor și Madosz.....	5
/Respingerea "Pactului de neagresiune" Maniu –Codreanu.....	5
#Programul electoral al PSD.....	5
b)dr. L.Ghelerter.....	6
# Socialiștii - apărători veritabili ai democrației.....	6
# Socialiștii contra fascismului.....	6
c)Gh.Grigorovici.....	6
*Notă biografică-politică.....	6
#Socialismul în lume.....	6
#Experiența germană :greșala partidelor " burgheze".....	6
# Partidele politice din România	7
/Partidul țărănesc ?! "Statul țărănesc " ?!.....	7
/Protecția muncii naționale = comportament nedemn.....	7
/Antisemitismul = socialismul proștilor.....	7
4.)Uniunea Democratică [PCR] ,manifest electoral,1dec.'37.....	7
/Apărarea Constituției și a libertăților	8
/Listă unică a democrației !.....	8
5.)Întruniri electorale PSD+PSU + sindicate , 11 dec.'37.....	8
A.Întrunire muncitorească , sectorul Galben.....	8
B Întrunire muncitorească în sectorul Negru.....	8
C.Întrunire muncitorească , Sectorul Galben.....	9
D.)Întrunire muncitorească în sectorul Negru.....	9
E) Întrunire muncitorească în cartierul Grivița.....	10
6.)Manifestul către muncitorime al PSD și P.S.U.,19 dec.1937.....	11
/PSD+PSU = prim pas spre unitate.....	11
#"Generoșii" –trădătorii ce au dat partidul în mâinile PNL.....	11
#Alianța cu PNT ar fi o nouă trădare.....	11
#Trădătorii muncitorilor :PNL,PNT,Totul pentru țară.....	11
7.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37.....	11
#Totalizări pe țară.....	11
# Alegeri Cameră .Totalizări pe țară.....	12

▫ Alegeri Senat	12
▫ Camerele de Muncă.....	12
-----	13
Guvern Goga -Cuza .28 dec.'37 -9 ian.'38.....	13
-----	13
8.)Comit.Executiv PSD 23 -24 ian.'38.....	13
▫Moțiune : revizuirea cetățeniei.....	13
/L.Straton [C.Titel -Petrescu] :diversiune.....	13
9.)PSD.Tratative pentru front electoral antifascist , 24 ian.-6 febr.' 38.....	13
/Colaborarea cu PNȚ-Maniu.....	13
-----	13
Guvern Miron Cristea 10 febr.- 30 mart. '38.....	13
-----	13
10.)CCal PCR :situația din PSD / scrisoare " Dragi tovarăși " / , 27 mart.'38.....	14
/Lothar Rădăceanu –legătura cu PCR.....	14
11 .)Emigrarea evreilor din România , 25 dec.'38.....	14
/Colaborare sionism-guvern.....	14
12.)Dosar cu presa existentă în primul an al dictaturi regale ,1938.....	14
▫Lumea Nouă –C,Titel-Petrescu.....	14
13.)Conferința muncitorilor maghiari din CGM, Cluj, 31iul -1 aug.'38.....	14
▫Moțiunea.....	15
/Loialitate și fidelitate față de statul român.....	15
14.) Decret -lege :Frontul Renașterii Naționale,15 dec.'38.....	15
▫ Primul nucleu FRN.....	15
/Soc—dem. în FRN.....	15
15.)Decret -lege : <i>Serviciul Social</i> , Dimitrie Gusti , 18 ian.'39.....	15
16.)Decret -lege : <i>Directoratul și Consiliul Superior al FRN</i> ,20 ian.'39.....	15
/ex-PSD: Gh.Grigorovici ,Eftimie Gherman, Ion Flueraș	16
17.)Instituții culturale muncitorești ,febr.'39.....	16
/M.Sadoveanu –președ.Muncă și voie bună-.....	16
/Tudor Vianu -dir.Universității muncitorești.....	16
-----	16
Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39.....	16
Guvern Armand Călinescu - IV -7 mart -21 sept.'39.....	16
-----	16
18.) <i>Consiliul Superior Național</i> al FRN : prima manifestare publică ,26 mart.'39.....	16
a) Eftimie Gherman.....	16
b)Nicolae Deleanu.....	17
19)M.Ralea., <i>Referat</i> :sărbătorirea zilei de 1 mai 1939.....	17
▫ 1 mai 1939.....	17
▫ Congresul breslelor.....	17
/Armand Călinescu :avem o muncitorime minunată.....	17
/George Ivașcu:patriotism conștient și creator.....	17
▫PCR și 1 mai 1939.....	18
/1 mai :colaborare cu social-democrații.....	18
/iunie'39:critici la Plenara a V-a a CC PCR.....	18
/"Banda Flueraș-GHerman "	18
20.) Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar / 7 iun.'39.....	18
/6 soc.-dem. depun jurământul.....	18
21.)Ion Constanțiu (ex-cuzist ,deputat FRN,Comerț)la mesaj, Cameră ,23 iun.'39.....	18
/Dispariția etichetelor de " <i>stânga</i> " și " <i>dreapta</i> ".....	18
/Socialismul - la muzeul patologiei.....	19
/Fruntașii socialiști au "revenit".....	19
/Trecutul "pătat" socialist.....	19
/Măsurile împotriva elementelor comunizante.....	19
22.)Ion Flueraș (senator FRN,Muncă manuală),la Mesaj,Senat ,23 iun.'39.....	19

▫ Clasa muncitoare :omagiu regilor ,dinastiei.....	20
/Regina Maria și Ferdinand I : inspiratorii legislației muncitorești moderne.....	20
/Regele Carol II:îmbunătățirea legilor sociale.....	20
▫Situția clasei muncitoare.....	20
/Salarizare mizerabilă.....	20
/Asigurări modeste.....	20
/Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale.....	21
▫Încredereși speranță în regimul FRN.....	21
23.)Eftimie Gherman (deputat FRN , Muncitori) ,la Mesaj, Cameră ,27 iun.'39.....	21
▫'37/'38:atmosfera anarhică.....	22
-Regele Carol : soluția salvatoare.....	22
- <i>"Despicătură în istorie "</i>	22
▫Recunoștință Guvernului.....	23
-Armd.Călinescu =realizatorul gândului regal.....	23
▫Gherman:muncitorimea socialistă-încadrare în regim.....	23
-Contribuția ministrului Ralea.....	23
/Reforma asigurărilor sociale.....	23
/Deziderat : asistență medicală pentru țărani.....	24
/Deziderat : salarizare mai bună.....	24
▫Statistică :muncitori,salarii.....	24
▫Gherman:Muncitorimii nu-i lipsește patriotismul.....	24
-Mobilizarea din mart.'39.....	25
-Contribuția la înzestrarea armatei.....	25
▫"Fronturi " în FRN?!.....	25
-Gherman:replică cuzistului Constanțiu.....	25
-Vaida-Voevod : confirmă patriotismul soc-dem.....	26
-Gherman :evoluții și aripi socialiste.....	26
▫ Legea breslelor : cine răspunde ?.....	27
▫Gherman:replică lui I.Gigurtu.....	27
-Caracterul preventiv.....	27
-Caracter social.....	27
-Demnitatea de om a muncitorilor și țăranilor.....	27
-Calificarea profesională.....	28
-Licee ,școli de arte și meserii,cămine, fonduri.....	28
#Lipsă de muncitori calificați !.....	28
-Deziderat :remunerarea corespunzătoare a muncii.....	28
▫Gherman:Politica externă : apărarea hotarelor.....	29
/Nu există deosebiri între clasele sociale la acest capitol.....	29

Guvern Tătărescu . Succesiunea. Alegeri ,12 nov. -28 dec.1937

1.)Social - democrației și criza,12 nov.'37

(*"Dimineața"* 13 nov.'37)

▫Ședința CC al Capitalei și sectoarele

La sediul central al PSD din str.Izvor 37, a avut loc **ședința comună a CC al Capitalei** cu comitetele de sectoare și delegații de circumscripții.

A prezidat dr.Loțar Rădăceanu , președintele organizației .

I.Receanu a făcut un amplu Raport asupra situației .

După o discuție vie la care au luat parte d-nii **D.Vajoreanu , V.Moiescu, N.Niculescu -Dolj, T.Roznovan, dr.C.Marcu , av. Leopold Filderman , av.Adrian Dimitriu , I.Cărpiniș ș.a. .** adunarea a votat cu unanimitate următoarea Moțiune :

▣Moțiunea

" **Ședința comună** a comitetului central și a comitetelor de sectoare **din București**, întrunindu-se la **Casa Poporului** pentru a lua în discuție **situația politică și acțiunea de viitor a Partidului Social -Democrat** , constată că **alegerile apropiate** sunt cel mai bun **prilej** pentru a continua **politica de colaborare** democratică pentru **menținerea regimului nostru constituțional democrat** , politică care a început cu succes în **alegerile parțiale și administrative** din anii **1936 și 1937** .

/Propune cartel electoral cu democrații

" În consecință, **adunarea dă delegatului Capitalei** în Consiliului general al partidului ,**mandatul imperativ să susțină orice propunere de cartel** care se află **în linia colaborării democratice** .

" **În caz când democrația burgheză nu va înțelege** necesitatea imperioasă a acțiunii comune , **delegatul Capitalei va susține** ca **partidul să pornească singur la luptă** , strângând în jurul său toate **forțele muncitorești și democratice cinstite** pentru a face ca **ideea democratică și socialistă** să fie cât mai puternic **reprezentată în parlamentul țării**.

Delegatul Capitalei în consiliul general a fost ales **d.av. Adrian Dimitriu** . "

▣Mica Înțelegere Socialistă

Ultimul **congres social-democrat de la Praga** a prilejuit **o întâlnire între delegații partidelor social-democrate din Cehoslovacia, Iugoslavia și România** .

S-a căzut de acord , principial, ca **relațiunile dintre aceste trei partide -surori**, să fie consolidate prin înființarea unei **Micii Înțelegeri Socialiste** , pentru a colabora astfel mai efectiv la menținerea păcii , la **adâncirea relațiilor de prietenie între popoarele respective** și la **menținerea rezultatelor naționale și sociale ,obținute prin revoluțiile democratice și naționale de după război**.

În ultimul timp, este în discuție **convocarea conferinței Micii Înțelegeri Socialiste** la Bratislava. Se proiectează **o bogată ordine de zi**, pe care figurează , între altele ,**organizarea colaborării mai strânse** între partidele social-democrate și **problemele externe** care se pun **organizațiunii oficiale ale Micii Înțelegeri** .PSD și-a dat adeviziunea la această inițiativă
PSD / 12 nov.'37

2.)Gr.Iunian, Expozeu :PRT și problemele politice , Cernăuți, 29 nov.'37

("Dimineața " ,an 33, 1 dec. 1937)

- ▣ Refuzul de intrare în guvern
- ▣ Refuzul de cartele electorale

▣Refuzul cartelului electoral cu PSDR

" **Am refuzat** apoi propunerile de cartel electoral .Am tot respectul pentru **Partidul Social-Democrat** care mi-a făcut prima propunere, pentru că **PSD nu și-a făcut datoria în ultimii patru ani** .S-au săvârșit **acte de cruntă sălbăcie** împotriva **muncitorilor** ,și **PSD nu i-a apărat** , iar **avocații social-democrați n-au venit la bară** .

Gr.Iunian / 29 nov.'37

3.)Întrunire electorală : PSDR și PSU , 28 sau 29 nov.'37

C.Titel Petrescu (secretar ?) , **dr.L.Ghelerter** (PSU) , **George Grigorovici** (președinte)
(" Dimineața" , 30 nov '37 + foto-medalioane pentru cei trei)

[LD : Caută informația : când a devenit președinte PSD **George Grigorovici** ?Îl consider un **veritabil social-democrat** , de stil "occidental" ;nu pot ignora atitudinea lui națională la unirea din 1918 și mai târziu.

Despre **Ghelerter** , despre PSU ,știu că a devenit , după 1930 ,unul din paravanele sub care lucra PCR]

Reporter / 29 nov.'37

▣ Cartel electoral PSDR + PSU

C.Titel -Petrescu :

▣ Concentrarea forțelor democratice .

▣ " Pactul de neagresiune "

▣ Programul electoral al PSD

dr. L.Ghelerter :

▣ Socialiștii - apărători veritabili ai democrației

▣ Socialiștii contra fascismului

George Grigorovici * :

▣ Socialismul în lume

▣ Înfrângerea PSD -german = greșala partidelor " burgeze"

▣ Partidele politice din România .

▣ Partidul țărănesc ? "Statul țărănesc " = o invenție

▣ Protecția muncii naționale = comportament nedemn

▣ Antisemitismul = socilismul proștilor

Reporter / 29 nov.'37

▣Cartel electoral PSDR-PSU

La **Casa Poporului** din Capitală , **prima întrunire electorală** , **convocată de PSDR cartelat cu PSU** , pentru alegerile legislative .Sala arhiplină a primit cu entuziasm pe conducătorii celor două partide socialiste , în colaborare . Ședința a fost prezidată de **C.Titel Petrescu** , care a salutat **alăturarea PSU la acțiunea politică a PSD** .

a)C.Titel –Petrescu

" E acesta **primul pas spre reconstituirea mișcării muncitorești** ."Examinând situația politică , d.Titel Petrescu amintește **voința maselor populare de concentrare a tuturor forțelor democratice din țară** .

" **Partidul Social-Democrat** a fost **primul** care a preconizat această idee ce corepunde **voinței și dorinței celor de jos**. Acum, în preajma alegerilor legislative ,**PSD a reînnoit cererea de concentrare** , propunând un **cartel de electoral** atât **Partidului Național -Țărănesc** , cât și **Partidului Radical -Țărănist** ,cartel ce trebuia **să unească forțele** muncitorești risipite

#Refuzul PNȚ și PRȚ la cartel cu PSDR

" Atât **național-țărăniștii** cât și **radical -țărăniștii** , **au refuzat acest cartel electoral**. Trebuie să reamintim că nu a fost nici o dată o târguială de mandate ,ci acest cartel **ne-a fost refuzat din principiu**.

/Cartel electoral cu Fr.Plugarilor și Madosz

" În această ipostază, **PSD se adresează numai grupărilor democratice :Frontului Plugarilor, grupării muncitorilor maghiari [Madosz] ,și tuturor organizațiilor muncitorești** care urmează **a se asocia cu PSD** în lupta **contra mișcărilor reacționare și fasciste** și pentru **introducerea** în țara noastră a unui **regim democrat** ."

/Respingerea "Pactului de neagresiune" Maniu –Codreanu

D.Titel Petrescu explică de ce **PSD nu poate adera la " Pactul de neagresiune "** ,cu partidele **reacționare și dictatoriale** .El va duce în continuare " **o acțiune energică și curată** , pentru apărarea **libertăților publice și asigurarea libertăților cetățenești** , dar **nu poate da adeziunea la un acord ca cel încheiat** , în condițiile cunoscute , de d.Iuliu Maniu .

▣Programul electoral al PSD

Expune **programul PSD** , în numele căruia solicită sufragiile cetățenilor onești și luminați din țara românească . Termină cu un **apel călduros la păturile muncitorești , indiferent de deosebirile tactice și ideologice**, precum și la **toți intelectualii** ce sunt **victimele unui regim de opresiune și exploatare** , îndemnându-lsă se asocieze PSD în lupta pentru **mai multă bunăstare , mai multă dreptate** pentru cei mulți și obidiți.

" Azi, ca și în trecut , **PSD rămâne singurul partid politic** care duce necruțător **lupta pentru apărarea intereselor** și asigurarea **aspirațiilor păturilor muncitoare și producătoare** , în ordinea internă ; **pentru pace** , în politica externă a statului român "

b)dr. L.Ghelerter

▣ **Socialiștii - apărători veritabili ai democrației**

▣ **Socialiștii contra fascismului**

" **Bine v-am găsit în vechea noastră casă** !Omenirea se găsește în fața unui **război în perspectivă** , iar socialismul în fața unei situații din cele mai grele. **Socialiștii trebuie să lupte** astăzi contra **bătei, ștreangului și securei** .

Asistăm la o luptă generală , atât pe plan intern , cât și pe plan internațional, contra socialismului de toate nuanțele. În aceste împrejurări, **datoria tuturor socialiștilor este de a spune vrăjmașilor noștri : suntem prezenți !**

" Socialiștii sunt cei mai veritabili apărători ai democrației , în numele căreia mai îndrăznesc să vorbească partidele politice care fac alianțe [**vizat PNȚ**] cu cel mai redutabil adversar al democrației :fascismul.

În aceste momente , toți socialiștii trebuie să-și strângă rândurile.

"Socialiștii trebuie să aibă curajul să declare astăzi că **vor puterea**, pentru a întrona **o societate socialistă** , după cum fasciștii o reclamă pentru a întrona un stat fascist .

" În numele acestui socialism, ne-am întrunit în această țară , pentru a porni în campania electorală . **Colaborarea electorală** ce s-a stabilit **între PSD și PSU** ,sper că va fi de bun augur pentru socialism și pentru popor.

" Cu forțele astfel unite , ne vom strădui **să cucerim victoria pentru clasa muncitoare** , care trebuie să ne sprijine. Cerem tuturor **muncitorilor să fie conștienți** și să dea votul cu sinceritate și hotărâre PSD cartelat cu PSU. **Este aceasta o datorie de clasă . "**

c)Gh.Grigorovici

*Notă biografică-politică

LD:Născut la 4 mai **1871** , în Bucovina. În 1937 avea deci 66 de ani.

Absolvent al **Facultății de medicină** din Viena. **Președinte al PSD din Austria,deputat în parlamentul austriac**(între 1907-1918).Membru în **Consiliul Național din Bucovina** (1918) ,care **a votat Unirea**;senator (1919-1921) , deputat în legislatura PNȚ (1928 -1931) ; subsecretar de stat la Ministerul Muncii (nov.'39- mai 1940)

Arestat la 5 mai 1950, a murit în detenție ,la penitenciarul **Sighet** în febr. 1951,la 80 de ani (Cf.C.Ionițoiu, Dicționar , F-G , p. 287)

Cum a putut PSDR , după revoluția din 1989, să-și vândă titulatura, trecutul ,programul și afilierea la Internaționala Socialoistă , partidului neocomunist al lui Ion Iliescu ?!

Se învârte în mormânt Grigorovici !]

▣**Socialismul în lume**

▣**Experiența germană :greșala partidelor " burgheze"**

" Dl George Grigorovici , președintele Partidului Social-Democrat , începe prin a arăta că **socialismul** , în ciuda tuturor detractorilor săi , **nu va muri nici o dată** .

Dacă a fost posibilă prăbușirea mișcării social -democrate din Germania,aceasta se

datorează greșelilor făcute de acei care astăzi subscriu cu inimă bună la **pactele de neagresiune** dintre **partidele burgheze "democratice"** și grupările fasciste . [vizat PNT]
" În schimb, în țările din nordul Europei, **Suedia, Norvegia, Danemarca**, și în vecina și aliata noastră **Cehoslovacia**, unde muncitorimea nu a putut fi clintită de la ideea social -democrației , socialismul calcă triumfător , din succes în succes, spre realizarea țelului lui final.
Felul de trai al maselor muncitoare , standardul de viață așa ridicat ,grație puterii politice și sindicale a acestor mase, fac ca în aceste țări fascismul să nu prindă teren.

▣ **Partidele politice din România .**

/Partidul țărănesc ?! "Statul țărănesc " ?!

" Aici domnește , mai presus de toate, **o totală lipsă de moralitate** .Aici partidele politice sunt pline de acele **specimene** pe care Nicolae Filipescu le numea **< porci cu explicație >** .
" **Avem** în această țară un **partid țărănist** , însă **nu avem un partid țărănesc**. Tocmai din această cauză **nici nu s-a putut face** , de data aceasta, **o înțelegere de colaborare** în alegeri " **Grigorovici contestă Partidului Național-Țărănesc dreptul de a pretinde că reprezintă aspirațiile milioanei de țărani harnici și necăjiți din această țară** ,lucru ce l-a dovedit cu ocazia ultimelor evenimente politice și cu atitudinea față de ideea democrației în aceste alegeri generale." De altfel , **statul țărănesc** , este el însăși **o formulă lipsită de orice conținut real** , o formulă **inventată sau copiată** , pentru că **asa e acum moda**.
Țăranii noștri au nevoie de **bună stare** , de **inventar agricol**, de **prețuri bune** pentru mărfurile lor, și de **cooperative sincere și cinstit** pentru producere și desfacere ,**ceea ce nu înseamnă stat țărănesc, ci democrației economice "**

/Protecția muncii naționale = comportament nedemn

D.Grigorovici vorbește apoi despre **agitația** ce se duce în țară pe tema **protecției muncii naționale** și arată că în țara noastră , **este nevoie încă de toate energiile**.
Se creează **industrii noi**, pentru propășirea economică a țării și pentru apărarea granițelor, și aceste industrii , **avem nevoie de brațe și de energii** .
Nu ne este permis , fără a primejdui dezvoltarea economică a țării ,**să ne purtăm în mod nedemn cu cetățenii de altă origine etnică** , cu atât mai mult cu **cât ei sunt specialiști**

/Antisemitismul = socialismul proștilor

" **Tot așa trebuie privită și problema evreească** , care este **o născocire a demagogiei**.
Bine spunea Bebel că **antisemitismul este socialismul proștilor**.
Nu ne putem dispensa în perioada de evoluție capitalistă în care se află țara , de **aportul pe care-l aduc cetățenii români -evrei** .Și totodată **nu ne este permis să-i considerăm pe toți ca pe niște venetici** .Să nu se creadă că numai d.lorga știe istorie în această țară !
Documentele dovedesc că **voievozii au trimis adesea ori în Polonia și în alte țări din jur, crainici care chemau pe evrei ca să se stabilească în principate** ,pentru ca **să dezvolte negoțul și** , în general, **raporturile cu țările vecine**.
Și nu **putem să-i considerăm pe toți evreii exploatați prin definiție**.
Există și la ei luptă de clasă . Sunt și la ei **capitaliști hrăpăreți** ,dar sunt și **zeci de mii de proletari și lumpenproletari** care se străduiesc cinstit pentru o fărâma de pâine zilnică .
Numai ținând seama de asemenea realități ,putem **judeca științificește așa - zisa problema evreească**.**Nu cu barda, cum fac demagogii de la răspântii.** "
Întrunire electorală / 29 nov.'37

4.)Uniunea Democratică [PCR] ,manifest electoral,1dec.'37

(Arh.CC.al PCR,fond 6,dosar 1.109,f.26) [Documentar ISISP,p.404]

Uniunea Democratică :

/Apărarea Constituției și a libertăților .

1. **Apărarea Constituției și a libertăților** ce decurg din ea pentru dezvoltarea normală a țării[----]
Cetățeni!

Momentul e grav. Suprimarea drepturilor constituționale se îndeplinește zi de zi.

Dând un semnal de alarmă, **președ. PNTJ Iuliu Maniu, declară :**

<Este pe față declarată dictatura, fără nici o rezervă. Este pusă în aplicare. Ar fi prea puțin să spunem că i se aruncă în față umbra" [...] >

/Listă unică a democrației !

Cetățeni!

"În fața primejdiei care ne amenință, **lupta divizată a forțelor democratice este egală cu trădarea.** Conducerea partidelor : **Național-țărănesc, Radical-țărănesc, Social-democrat, Frontul plugarilor , Madosz-ul, [...]** nu poate avea altă atitudine decât de a lua imediat măsuri ca **lista unică a democrației** să fie realizată și opusă concentrării forțelor reacționare, dușmane poporului." [-----]

Convocare la adunarea din 5 dec., în sala Marna
Uniunea Democratică / 1 dec.' '37

5.) Introniri electorale PSD+PSU + sindicate , 11 dec.'37

("Dimineața" , 12 dec.'37)

[LD : în conformitate cu linia adoptată, intronirile electorale transmit acel mesaj : **eșecul listelor unice democratice ; lista PSD+ PSU** cu semnul **triunghiul ; demascarea PNTJ** ca partid burghez nedemocratic ; **condamnarea pactului de neagresiune .**

Noutatea : demascarea comuniștilor că ar fi aderat la Pactul Maniu - Codreanu ;

analogia cu momentul trădării petrecute în **Germania** , care a facilitat venirea lui **Hitler** .

Eu n-am găsit vreun document explicit care să confirme un pact cu comuniștii .

Curios este faptul că , **după alegeri** , dar mai ales în epoca (și istoriografia) comunistă ,

s-a făcut mult caz de poziția patriotică a PCR care **ar fi condamnat Pactul.**

Gogoșa "rezistenței " comuniștilor la Pact s-a tot umflat , mai ales când **Kominternul**

și-a schimbase " linia" . Ea a luat chiar **note patriotice explicite** , care vor culmina

cu "**consensul național** " în timpul **tratativelor diplomatice tripartite anglo-franco-**

sovietice , pe parcursul anului 1939 , culminând cu acel **1 mai 1939** , la care au participat și tinerii

Elena Petrescu și Nicolae Ceaușescu.

Aceasta este explicația existenței unor documente " curate" , urmate de o perioadă de derută , până la **reschimbarea " liniei" ,** după semnarea **Tratatului de neagresiune Ribbentrop**

-Molotov. Cartea mea, "**România în vâltoarea anului 1939**" , a ilustrat aceste metamorfozări,

care dovedesc **rolul de coloana a V-a sovietică jucată de PCR .**

Sigur , cu mijloacele textului **pervers și încifrat** cu care puteam atunci opera .

Pentru anul 1937 , nu am document care să probeze alăturarea PCR la pactul Maniu -Codreanu

Oficial, nici nu era posibil , având în vedere faptul că PCR era scos în afara legii.

Dar este foarte posibil să fi avut această " atitudine " - nu cartel - cf indicațiilor .]

A.Întrunire muncitorească , sectorul Galben

Ion Bâzga (PSD, sind. tâmplarilor) : trădarea democrației de **PNTJ** ; trădarea muncitorimii de **PCR**

M. Radian (PSU) : viața grea a populației sărace

Pascu Augustin (PSD , muncitor cismar) : demascarea trădătorilor de clasă

Moțiune : atitudinea inconștientă a **conducătorilor comuniști**

B Întrunire muncitorească în sectorul Negru

Niculescu -Dolj (PSD) : demascarea cartel Maniu -Codreanu **-comuniști**

Ion Vechilu (PSD) : partid de clasă ; PSD ; semnul triunghi

I.Pascu (PSU) : analogie cu trădarea comuniștilor din Germania

C.Întrunire muncitorească , Sectorul Galben

Convocată de PSD , Str.Teiul Doameni , nr 76

Sub președinția lui Ion Bâzgă, președ. sindicatului tâmplarilor din Capitală ,

Cu scopul de a arăta muncitorilor ce datorie are muncitorimea la alegeri .

A atras atenția asupra acelor care vor să-i păcălească , spunându-le să voteze cu PNT pentru că astfel ar lupta cu așa-zisele liste democratice.

A vorbit M.Radian (PSU) , și Pascu Augustin (muncitor cismar) .

În final s-a adoptat o Moțiune.

Ion Bâzgă (PSD, sind.tâmplarilor) / 11 dec.'37

" Nu există asemenea liste unice democratice , ele sunt doar în fantezia acelor care au trădat clasa muncitoare și în fantezia comuniștilor .În realitate, pe listele PNT nu sunt decât membrii acestui partid, care n-au înțeles și nu și-au luat nici un angajament față de clasa muncitoare. Aceștia nu reprezintă decât interesele claselor capitaliste al cărui unul din exponenți este PNT .

" Partidul Social Democrat a încercat în repetate rânduri , de doi ani încoace,

să înjghebeze o concentrare a tuturor forțelor democratice din țara românească .

El nu a găsit însă înțelegere la partidele bugheze ce își spun democratice .Astfel că, în actualele alegeri, PSD este silit să pună liste proprii, muncitorești " La forțele noastre s-a adăugat și Partidul Socialist Unitar , așa că putem spune că am înfăptuit cel puțin frontul de clasă al muncitorimei .

" Nu credem să fie muncitor conștient care să nu se alăture acestui front , singurul capabil să lupte cu succes pentru democrație și mai multă bunăstare pentru clasa muncitoare "

M.Radian (PSU) / 11 dec.'37

Mizeria în care zac străzile acestui cartier locuit exclusiv numai de muncitori și funcționari , arată că nici un partid care a fost la cârma statului sau a gospodăriei comunale,

nu s-a gândit să facă o cât de mică îmbunătățire. Este un cartier ce zace în întuneric,

în gunoaie, cu grămezi ce degajă miasme ucigătoare, cu locuințe ce numai omenești nu se pot numi, lipsiți de dispensare medicale, de o baie populară, și de alte așezăminte cu caracter social. Muncitorii trebuie să aștepte câte 30 -50 minute ridicarea barierei CFR , ce desparte acest cartier de restul orașului. Nici un alt oraș din Europa nu oferă un asemenea spectacol.

După ce trece în revistă suferințele cetățenilor nevoiași ai Capitalei, el cere celor prezenți să se facă propagandiști ai listei unice muncitorești , astfel ca la 20 decembrie

Bucureștiul să poată trimite în Parlamentul Țării , un deputat socialist .

Pascu Augustin (PSD , muncitor cismar) / 11 dec.'37

Din nenorocire, muncitorimea are de suferit nu numai din partea partidelor reacționare și fasciste , ci și din partea unor așa -ziși exponenți ai clasei muncitoare , cari turbură ordinea întrunirilor muncitorești și rup afișele afișate de partidul clasei muncitoare , PSD

-Moțiunea

"Cetățenii și muncitorii din cartierul Teiu , întruniți în adunarea convocată de PSD , condamnă încercările de spargere a întrunirilor PSD, de către uneltele inconștiente ale partidului comunist ; condamnă ruperea afișelor partidului clasei muncitoare , în timp ce nu se ating de nici un afiș al dreptei fasciste sau a partidelor burgheze , la ale căror întruniri păstrează cea mai desăvârșită disciplină .

Înfierând această odioasă atitudine antimuncitorească a șefilor comuniști , îi demască în fața clasei muncitoare , făcându-i responsabili de întreținerea luptelor fratricide , azi, când mai mult ca oricând, toate forțele muncitorești trebuie grupate în jurul steagului socialist, singurul apărător al democrației și intereselor poporului muncitor. ."

D.Întrunire muncitorească în sectorul Negru

Convocată de PSD și PSU , la sediul PSD din Șoseaua Pantelimon, nr. 174,

În vederea alegerilor legislative., sub președinția lui Niculescu -Dolj, secretarul organizației PSD

Niculescu -Dolj (PSD) / 11 dec.'37

A făcut o expunere a situației politice , arătând atitudinea avută de PSD .

Ocupându-se de cartelul Maniu -Codreanu și comuniști, spune că **nicând nu s-a putut vedea o împerechere mai stranie**.

Aceasta dovedește că **între cei trei nu există o deosebire prea mare**. Datoria muncitorilor este să sprijine listele lor de clasă, listele social -democrate.

Ion Vechilu (muncitor , PSD) / 11 dec. 1937

Arată care sunt **nevoile muncitorilor din sector**. Toate partidele burgheze , chiar și cele ce își spun democratice, nu au făcut nimic pentru clasa muncitoare.

" Numai un partid de clasă , un partid muncitoresc, poate să lupte cu sinceritate și cu folos pentru nevoile muncitorimii de toate categoriile. De aceea, în aceste alegeri toți aceia care doresc într-adevăr o lume nouă , în care să existe mai multă dreptate și mai multă bună stare , să voteze cu partidul social -democrat , cu semnul triumphiul .

I.Pascu (PSU) / 11 dec.'37

Se ocupă de situația creată în sânul muncitorimii prin **dezertarea de la unitatea de clasă** ,de o **seamă dintre conducători ai muncitorimii** .

Subliniază **asemănarea dintre tactica adoptată de comuniștii din Germania ,împotriva celorlalte partide muncitorești** , care **a grăbit venirea fascismului** .

În numele muncitorimii , **ei luptă pentru adversarii de clasă** , trecând peste îndatoririle pe care situația politică și economică le impun.

Numai clasa muncitorească unită se poate opune fascismului în ascensiune.Numai biruința listei unice muncitorești în aceste alegeri va fi primul pas spre zăgăzuirea fascismului , spre biruința finală a socialismului ,singura cheazășie a democrației politice și economice.

E) Întrunire muncitorească în cartierul Grivița

Sala din Calea Griviței 335 , convocată de PSD și PSU

I.Cărpiniș / 11 dec.

Și-a exprimat spreanța ca în viitorul parlament să răsună și glasuri muncitorești .

D.Paralagi /

A expus programul de revendicări imediate ale PSD

Georgescu -Topală- junior /

Salutul cetățenilor din suburbia Grivița -Bucureștii Noi, solidari cu lupta unită a muncitorimii, pentru triumful listei PSD

Porăndău Gheorghe /

A vorbit despre situația grea a micilor meseriași , care nu-și pot apăra interesele decât alături de PSD .

Dumitru Văjoreanu (PSD) / 11 dec.'37

A făcut o **documentată analiză a situației economice și politice** de la noi, stăruind asupra **rolului pe care muncitorimea și funcționăria organizată** , prin partidul lor de clasă ,il au pentru apărarea reală a **democrației , a păcii, a libertăților cetățenești** .

A reamintit că , datorită **grupului parlamentar social -democrat** s-au impus o serie de **revendicări ale funcționarilor și muncitorilor** .

Arată că **unirea realizată între PSD și PSU** , bine primită de mase, trebuie să se desăvârșească prin unirea totală , în jurul vechiului steag socialist .

Ștefan Voitech (PSU)

Insistă asupra **adâncirii propagandei fasciste** , cu deosebire în cartierul muncitoresc al Griviței , și **îndeamnă la unire** , pentru **a zădărnici înaintarea propagandei fasciste** .

Critică **atitudinea antimuncitorească a iresponsabililor** cari cutează să vorbească în numele muncitorimii , **pentru a se alătura PNT** .

Arată că **adversarii de azi ai frontului unit muncitoresc** s-au demascat complet , ca **adversari de totdeauna ai unității de acțiune** ,pe care au folosit-o numai ca **lozincă de propagandă stearpă** .

Spune că **politica pe care o practică azi și în România partidul comunist,antimuncitorească și antisocialistă**, este **urmarea firească a unui întreg lanț de greșeli , săvârșite de mișcarea comunistă , azi în lichidare ideologică și organizatorică** ,datorită tocmai acestor greșeli .

Își manifestă convingerea că muncitorimea din cartierul Grivița , ale cărei doleanțe și revendicări le-a reprezentat cu hotărâre socialismul, va vota în masă cu lista unică muncitorească , a Partidului Social Democrat
Întruniri electorale PSD+ PSU + sindicate / 11 dec.'37

6.)Manifestul către muncitorime al PSD și P.S.U.,19 dec.1937

("Dimineața", 19 dec.'37) [Documentar ISISP,p.420-422]

/Organizațiile din Capitală ,pentru **Lista nr.11 ,semn triumphi.**

/PSD+PSU = prim pas spre unitate

/Înțelegerea dintre PSD și PS U,pentru alegeri,ca **un prim pas spre unitate**

#"Generoșii" –trădătorii ce au dat partidul în mâinile PNL

Socialismul "vechi" ,mânat de "generoși" ,a căzut prin trădare ,în mâinile liberalilor. Național-tărăniștii -cătore care incoștienața și manevra unora împing azi muncitorimea și socialismul - au fost **complicii prigoanei de după război**

#Alianța cu PNȚ ar fi o nouă trădare

Național -tărăniștii au fost **complicii interesați ai înăbușirii grevei din '20. Când au fost la putere**,au practicat față de poporul muncitor aceeaș **politică de oprimare,de vărsare de sânge și de întemnițări** .Și tot ca toate partidele,au acceptat și folosit **prima electorală** ,care falsifică **votul universal** și este **germenele fascismului la noi. Este o îndoită aberație ,doctrinară și practică**,de a crede că **național-tărăniștii** ar putea instaura **domnia legilor**,ar putea împinge statul spre o **formă democratică reală**, care să slujească **cauza muncitorimii** dela orașe și sate ,**împotriva capitalismului [...]**
A târi clasa muncitoare în tabăra național-tărăniștii,înseamnă trădarea socialismului, trădarea clasei muncitoare,pornire spre o nouă lichidare în felul celei de odinioară a "generoșilor".

Numai **socialismul** poate impune **zăgaz** contra **fascismului în ridicare**,cu care **preinșii democrații ,fac pact de neagresiune.**

Alianța dintre **fascism și democrație** ,înseamnă jertfirea democrației și muncitorimii în folosul fascismului.

#Trădătorii muncitorilor :PNL,PNȚ,Totul pentru țară

/ Feriți-vă de fasciști,de liberali,de național-tărăniști,de orice partid politic,în afară de socialiști.

PSD/ dec.'37

7.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37

(" Dimineața " , 24 dec.'37 ;" Parlamentul Românesc " , an VIII , nr . 255-258, 31 dec.'37)

▣ Ipotezele în discuție

▣ Alegerile pentru Cameră : votanți, procente, loc, mandate

▣ Numele celor 387 deputați din virtuala Cameră

▣ Alegerile pentru Senat : votanți, procente, loc

▣ Alegerile pentru Senat în București : votanți, partide, loc .

▣ Numele celor 258 senatori din virtualul Senat

Doc.integral : **fișier Alegeri -III-**

[LD : 9 ian .2004 .Concluzia finală la sistemul de partide]

"Dimineața" / 24 dec.'37

▣**Totalizări pe țară**

[**rezultate provizorii**]

Votanți 2.700.000

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Guvernul +cartel	971.000	37,5 %	1	142-145
PNT Iul.Maniu	530.000	19,40%	2	77
PNL- Gh.Brătianu	107.000	4,32%	6	12
PNC -Goga Cuza	260.000	9,70%	4	35
Totul pentru Țară -CZCodreanu	430.000	16,098 %	3	62
PRȚ Gr.Iunian	58.793	2,21%	7	8
P.Agr.-Argetoianu	42.979	1,61 %	8	da
P.Maghiar	117.892	4,43%	5	
P.Evreesc	34.849	1,31%	9	
PSD +PSU	22.740	0,85%	10	3-4
P.Poporului -Averescu	21.775	0,81 %	11	da

"Parlamentul Românesc" / 31 dec.'37

▣ Alegeri Cameră .Totalizări pe țară

[Rezultate definitive, comunicate de Comisia Centrală]

Alegători înscriși 4.649.163

Votanți 3.071.705

Absenteiști 1.577.458

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
PNT	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39
P.Maghiar	136.139	4,43%	V	19
PNL-g	119.361	3,89%	VI	16
PRȚ	69.208	2,25	VII	9
----- sub prag electoral -----				
P.Agr.	52.101	1,70%	VIII	
Part.Evreesc	43.681	1,42	IX	
Partidul German	43.612	1,42%	X	
PSD	28.840.	0,94%	XI	
PP-Averescu	25.567	0,83%	XII	
P.Frontul Muncii	6.986	0,23%	XIII	
53 alte grupări	11.145	0,36%	XIV	
Voturi anulate	45.565	1,48%		

artidele care n-au întrunit **minim 2% pe țară**, au fost **excluse de la repartitia mandatelor**
/ Insignifiant ca număr de voturi : **PSD (Caraș, Severin) Frontul Muncii, (Bălți)** dovedește
faptul că atât **muncitorimea română** (și așa slabă numeric), cât și **funcționăria sau**
orășenii săraci, nu erau atrași de lozincile socialiste, și că **social-democrații** intraseră în
parlament (1928) numai **datorită cartelului cu PNT**

▣ Alegeri Senat .

Județul	PNL1	PNL2	PNT	T.ptr.T	PNC	Altele ....
Caraș	8.043		5.441	2.280	754	PSD: 3.015,
Ismail	8.148		5.586	447	356	PSD: 103

////////////////////////////////////

▣ Camerele de Muncă

[Astfel ar fi ajuns în senat **singurul reprezentant al PSD**]

Negoescu Ion (Galați) E.Ceaicovschi (Iași) Ilie Calciu (București)

Ion Flueraș (PSD , Cluj)
Alegerile / dec.'37

Guvern Goga -Cuza .28 dec.'37 -9 ian.'38

8.)Comit.Executiv PSD 23 -24 ian.'38

▀**Moțiune : revizuirea cetățeniei**

/L.Straton [C.Titel -Petrescu] :diversiune

(" Lumea Nouă" , an XXXI, nr. 5 , 30 ian.'38)

PSD " nu înțelege și nu poate admite persecutarea și șicanarea unei populațiuni întregi , muncitoare și credincioase țării , numai pentru a distrage atenția maselor de la adevăratele lor interese . [-----] Populația evreească , născută și crescută , mare parte din moși strămoși pe teritoriul acestei țări și care , de asemenea , în mare parte , și-a vărsat sângele alături de ceilalți fii ai țării pentru apărarea și mărirea ei , și care nu are și nu poate avea tendințe iredentiste ,nu poate fi șicanată și descetățenită în masă , sub masca revizuirii câtorva zeci de mii de inși introduși prin fraudă în cetățenie,cu ajutorul funcționarilor publici necinstiți ! "

PSD și-a exprimat acordul cu revizuirea cetățeniilor frauduloase .

Dar :Decretul lui Goga lovește în drepturi câștigate .

Nu se cere revizuire decât numai pentru evrei . De ce ? [-----]

Se va spune că luăm apărarea evreilor . Nu. Noi suntem apărătorii tuturor nedreptățiților .

Cui ar folosi dacă masei evreești i s-ar lua cetățenia ?

Unde să plece din moment ce nici o țară nu vrea să-i primească ?

Astăzi nu se poate imagina, de fapt , o emigrare compactă

lată de ce credem că toată campania pe chestia cetățeniei este lipsită de temeii "

PSD / 30 ian.'38

9.)PSD.Tratative pentru front electoral antifascist , 24 ian.-6 febr.' 38

(*Lumea Nouă* , XXXI , nr.6 , 6 febr.'38)

/Colaboararea cu PNȚ-Maniu

Deși delegați ai PSD(**Grigorovici , Titel Petrescu**)au avut **consultări cu diferiți șefi de partid -Dinu Brătianu , Maniu, Gr.Iunian** -în vederea **realizării unui front comun antifascist , antidictatorial** ,până la urmă se **reușise să se perfecteze doar colaborarea cu PNȚ .**

După cum explica **C.Titel -Petrescu** , în legătură **cu tratativele PSD -PNȚ** ,cu hotărîrea unei acțiuni comune , **ele au fost ușurate de faptul că Maniu nu a mai reînviat Pactul de neagresiune cu CZCodreanu** , hotărînd lupta neostoită împotriva fascismului . [-----]

PSD / 6 febr.'38

Guvern Miron Cristea 10 febr.- 30 mart. '38

10.)CCal PCR :situația din PSD / scrisoare " Dragi tovarăși " / , 27 mart.'38

(Arh.CC al PCR , fond 1 , mapa 37 / 1938)

Scrisoare adresată Cominternului ? Se dau relații în legătură cu **situația din PSD -Lotar Rădăceanu , Grigrovici și se întreabă ce e de făcut .**

/Lothar Rădăceanu –legătura cu PCR

Rezultă că s-au făcut **contacte cu Rădăceanu care a acceptat să țină în continuare legătură cu PCR** , pentru **organizarea în comun a unor acțiuni .**

/Este criticat Titu [Lucrețiu Pătrășcanu] de oarecare apatie .

/Se întreabă dacă **e bine să se ia legătură cu PNT** , pentru a accentua latura țărănească a programului de luptă , **pentru a împiedica ilegalizarea PNT** , pentru a **lupta împotriva G de F .**

---

11 .)Emigrarea evreilor din România , 25 dec.'38

("Lumea Nouă " , XXXI; nr. 30 , 25 dec.'38)

/Colaborare sionism-guvern

În presa zilnică românească se discută despre o înțelegere între guvern și organizațiile sioniste , prin care s-ar ușura **emigrarea în Palestina** a unui **lot de 150.000 evrei .**

Localitățile de recrutare : Bucovina, Basarabia, Maramureș.

Guvernul a cerut Angliei , Franței și SUA să înglobeze în **planul internațional de emigrare și masele evreești din România**

Emigrarea evreilor / 25 dec.'38

---

12 .)Dosar cu presa existentă în primul an al dictaturi regale ,1938

Diverse informații despre ziare, ziaristi / '38 -'39

▣Lumea Nouă –C,Titel-Petrescu

Lumea Nouă (ex-PSD) , din 27 martie '38 , redactor .C.Titel -Petrescu alias dr. Stckman, Moș Ion Roată, Pacificus etc etc ... care , se pare ,scria ziarul în întregime, singur.

Din 2 apr.'39 , director - C.Titel -Petrescu , ca ziar "muncitoresc" ,proprietate a "Asociației ziaristilor din presa muncitorească " ,cu redacție lărgită : Lotar Rădăceanu,I.Pas, Șt.Voitech, N.Deleanu

---

13.)Conferința muncitorilor maghiari din CGM, Cluj, 31iul -1 aug.'38

(" Lumea Nouă" , an XXXI, nr. 13, 28 aug.'38)

[LD : așa, rupt din context , poate duce în eroare . Se practica în **istoriografia ceaușistă : un citat ca acesta mergea ca uns** , atunci când se dorea să se probeze **patriotismul și solidaritatea muncitorească**.În realitate, lucrurile au fost mai complexe și nu s-au putut sustrage , conjuncturilor istorice în care au evoluat popoarele în această zonă .

De aceea trebuie ținut cont de câteva lucruri :

/ În imperiul austro-ungar, deci și în Transilvania , Banat și Bucovina , exista **o tradiție de colaborare muncitorească** , indiferent de naționalitate , **de factură social-democrată** ;

/ În timpul **războiului și după 1918** , în mediile muncitorești , inclusiv în cele maghiare, **s-au manifestat curenți și tendințe contrare**, în primul rând **de natură națională** (pe tot spectrul multinaționalului imperiu) , în al doilea rând , de natură politică , fie **social-democrată** , fie **comunistă ,–naționalist-socialist-iredentistă . .**

/ Depinzând de cele **două Internaționale - socialistă și comunistă** - manifestările decurgeau din directivele acestor Internaționale.

În cazul de față , este vorba de **grupări social-democrate din rândul muncitorimii maghiare]**

/Cluj.Muncitorii din CGM

Între **31 iul - 1 august'38** s-a desfășurat la Cluj o **Conferință a muncitorilor maghiari** organizați , **aparținând CGM**, cu participarea **reprezentanților din toate localitățile cu populație maghiară**.Cu acest prilej, s-a adoptat o **Moțiune** în care se spunea :

▣**Moțiunea**

" Dacă problema minorităților etnice nu a putut fi soluționată până acum în România, acest lucru se datorește faptului că , **în poporul majoritar a lipsit încrederea de sinceră loialitate , bazată pe reciprocă încredere față de popoarele minoritare .**

" **Situația muncitorilor a fost cu totul alta , deoarece ei au trăit în sindicatele lor într-o înțelegere perfectă , chiar imediat după adunările naționale de constituire ."**

Pentru a înlesni o perfectă înțelegere - se spunea - **trebuie ca populația minoritară**

" să precizeze definitiv , cu sinceritate completă, atitudinea ei față de Statul Român .

/Loialitate și fidelitate față de statul român

" **Muncitorimea maghiară organizată** din România , declară încă o dată , în mod categoric și fără echivoc , ca și în trecut , că **această muncitorime este absolut loială și fidelă față de Statul Român , a cărui integritate teritorială o vede definitivă."**

La conferință s-a format o **Comisie a muncitorilor maghiari** care **să discute cu alte organizații și grupuri minoritare** , pentru a se înțelege pe problemele specifice , în acest senz .

Muncitorimea maghiară / 31 iul.- 1 aug.'38

14.a) Decret -lege :Frontul Renașterii Naționale,15 dec.'38

(AIC, fond Casa Regală, Carol II, dosar 34, f. 32 ;

" *România*" , " *Semnalul*" , " *Timpul* " "*Universul*" , " *Argus*" ș.a. 17- 19 dec.'38)

▣ **Primul nucleu FRN**

La **17 dec.'38**, s-a constituit **primul nucleu al FRN** ,sub **președinția lui C.Rădulescu -Motru** .Reunea **personalități din toate fostele partide politice , din toate provinciile**, din diverse categorii **socio-profesionale** .[---]

/Soc—dem. în FRN

/Al.Grigorovici ,Eft.Gherman, I,Flueraș —în FRN

14.b)Dr.Stockman (C-Titel Petrescu) ,8 ian.'39

(Lumea Nouă, an XXXII, nr 2, 8 ian 1939)

...Fascismul condamnat de știință

"Neamul nostru, românesc, este format din vechii daci -la rândul-i de origină tracică, înrudită cu geții -amestecați cu coloniști aduși de împăratul Traian -de rasă latină -iar peste acest amalgam s-a mai amestecat de-a-lungul veacurilor alte seminții , năvălitoare în ținuturile României de azi :slavi, unguri, turci etc -toate neamuri și rase diferite ."

Arătând că "rase pure" nu există, C Titel-Petrescu demasca hitlerismul și fascismul care , prin această idee-fetiș a "rasei pure" , legitimau imperialismul lor dictatorial și războinic "

15.)Decret -lege :Serviciul Social , Dimitrie Gusti ,18 ian.'39

("*Timpul* " , din 11 și 29 ian.'39)

Legea a intrat în vigoare la 18 ian.'39 , fostul **Institut Social** fiind asimilat noii creațiuni intrate în

FRN. Director : **Dimitri Gusti** . Colaboratori activi : **Virgil Madgearu, Ion Răducanu , Gorge Strat** ș.a.Prin lege , **Căminele Culturale** de la sate și orașe deveneau **organe de execuție** ale **Serviciului Social**.

În virtutea legii, **7.000 de tineri cărturari** urmau să muncească la **ridicarea satelor și orașelor Serviciul Social / 18 ian.'38**

16.)Decret -lege : *Directoratul și Consiliul Superior al FRN* ,20 ian.'39

(" România" , nr. 232, 22 ian.'39)

[**LD : 27 martie 2004. Din cartea mea, la pag. 122-123 , din care am luat ad-literam . Poate fac și alte comentarii .Deocamdată constat că se integrează perfect în demonstrația mea]**

Prin acest decret , **au fost numiți** membrii *Directoratului* și ai *Consiliului Superior Național*, pe o **durată de 2 ani** (ian-'39- ian '41) .Inovație sui-generis de sorginte **corporatistă** , împărțea reprezentanții în **3 categorii profesionale :**

agricultură și muncă manuală ; comerț și industrie ; ocupații intelectuale .

Directoratul era compus din **30 de membri** , câte **10 din fiecare categorie profesională .**

Consiliul Superior Național era compus din **150 de membri** , câte **50 din fiecare categorie profesională .**

/lex-PSD: Gh.Grigorovici ,Eftimie Gherman, Ion Flueraș .

***Notă .Gh.Grigorovici**

N.la 4 mai 1871 la Storojineț (Bucovina)Licențiat medicină (Viena) .

Președ. al PSD austriac (secția română) .Deputat PSD în Camera austriacă (1907-1918)

Membru al C.Național din Bucovina (1918)

Deputat (1919-1924) și senator (1939)

Subsecretar de stat la Ministerul Muncii (24 nov.'39- mai 1940)

Fondator al ziarelor "Lupta" și "Vremea nouă" din Cernăuți Studiu comparativ: *Constituția sovietică și Constituția românească* (1923)(Cf. Enciclopedia Predescu, p. 379)

După 23 aug.'44A:aArestat la 5 mai 1950.A murit în timpul detenției ,la Sighet ,în februarie 1951 (Cf.Cicerone Ionițoiu, Dicționar, Litera F-G, pag.287)

17.)Instituții culturale muncitorești ,febr.'39

(Timpul, 25, 27 febr.'39)

[**Context :sărbătorirea ministrului Muncii - Mihai Ralea]**

/M.Sadoveanu –președ.Muncă și voie bună-

președ. organizației și revistei " **Muncă și voie bună** "

/Tudor Vianu -dir.Universității muncitorești

Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV -7 mart -21 sept.'39

18.)26 mart.'39 *Consiliul Superior Național* al FRN : prima manifestare publică

Armand Călinescu , Gr. Gafencu , Mitiță Costantinescu - expuneri

Al Vaida , N.Iorga, Eftimie Gherman -opinii .

Cezar Petrescu , Nicolae Deleanu , Ion Agârbiceanu - ecouri

(AIC, fond MPN -propagandă , dosar 2136 , f. 41- 79 ;

"România" , " Timpul" , Argus, Universul, Semnalul, șa. 29 mart.'39)

[**LD** :am tratat în cartea mea (pag. 184- 185și urm .) **conjunctura internațională în care se desfășura această manifestare .**]

Vezi doc.integral : **Sistem de partide XVI**

a) Eftimie Gherman

:" **Muncitorimea română**, deși adânc pacifică , ține să declare în aceste momente , **că ea face corp solidar cu nația întreagă pentru apărarea unor hotare care sunt hotarele neamului, ale dreptului și ale libertății "** ("Lumea Nouă, an XXXIII, nr 14, 2 apr.'39)

b)Nicolae Deleanu

(mobilizat el însăși într-un orășel de graniță) :

" Fără bătăi de tobă,fără goarne, fără clopote, fără publicații, fără chemări alarmante prin radio, fără nici un răvaș special de la unități, **toată nația de muncitori de la sate și orașe a răspuns** la un simplu zvon sau la chemarea notarilor din sat : **prezent** . [-----]

Când am văzut că **muncitorul** lasă baltă , din prima zi, bancul, tesla, menghina și familia și o pornește **în straie firave spre regiment , am fost impresionat "**

("Lumea Nouă " , 19 apr.'39)

Muncitorii și mobilizarea / mart.'39

19)M.Ralea,, *Referat* :sărbătorirea zilei de 1 mai 1939

("*Muncă și voie bună* " , " *Lumea Nouă* " , 29, 30 apr.'39 ;)

Vezi pe larg : **fișier Muncitori II**

▣ 1 mai 1939

Guvernul român și-a propus să imprime și **întrunirilor muncitorești** din acel an un caracter de **solidaritate națională** , aprobând (spre deosebire de anul precedent)

desfășurarea legală a unor manifestații specifice .

La propunerea ministrului Muncii , **Mihai Ralea, Călinescu a aprobat** (printr-un Referat cu programul detaliat) **ținerea de întruniri în 84 de localități**

în cadrul și sub garanția **Uniunilor de breslă** și a asociației "**Muncă și voie bună** " .

În Capitală , cu acest prilej, s-a desfășurat primul **Congres al breslelor**,fiind prevăzute și alte 2

întruniri în sala "**Tomis**" și "**Eintracht**" Programul preconiza afluirea participanților în **Piața**

Romană , defilarea pe **Calea Victoriei ,omagiul muncitorimii către MSRegele** (care a privit /

primit defilarea de la balconul palatului regal) și pelerinajul la **monumentul Eroului**

necunoscut .Seara , serbări câmpenești, manifestări cultural-sportive,

organizate de asociația "**Muncă și Voie Bună** "

▣ **Congresul breslelor**

La congresul breslelor , la care au fost **1.500 delegați** din toată țara .

/Armand Călinescu :avem o muncitorime minunată

Armand Călinescu , rostea : < **Când însă se va schița de undeva o încercare de atingere a teritoriului nostru, ea se va izbi de cea mai hotărâtă și vie rezistență .**

Această politică nu e numai politica guvernului sau politica unui grup de oameni :

este politica țării, este politica națională .

Avem o muncitorime minunată și însuflețită de sentimentul patriotic și național .

Am spus-o altădată, o repet și astăzi : generația care ne-a precedat a avut nobila misiune

de a realiza unitatea națională . **Generația noastră a răspuns la datoria ei de a se sacrifica pentru păstrarea ei .** >

Moțiunea votată la congres stipula că **toți membrii breslelor vor contribui cu câștigul pe o zi pentru înzestrarea armatei** .În același congres, muncitorii din întreprinderile care lucrau pentru apărarea țării, s-au angajat să lucreze zilnic câte 2 ore suplimentare , fără plată . Ulterior , muncitorii au contribuit și cu alte contribuții ("**România**" , " **Muncă și voie bună** " 3 , 6 mai '39)

/George Ivașcu:patriotism conștient și creator

Scris în acele zile : " **Internaționalismul de totdeauna al organizațiilor muncitorești ,izvorât dintr-un îndreptățit spirit de solidaritate , s-a identificat totodată cu un patriotism hotărât , conștient și creator.** [-----] **A mai suspecta astăzi muncitorimea română de un internaționalism rău înțeles și rău aplicat, înseamnă a-i jigni adânc iubirea de țară , patriotismul ei .** "(Cf. George Ivașcu , citat " Iașul" , 2 mai 1939)

▪PCR și 1 mai 1939

Vezi pe larg la fișier : PCR

[LD:Presa timpului a făcut largi reportaje despre acest 1 mai ,iar " **Scânteia** " (an IX, 1 iun.'39) și " **Lupta de clasă**" (6 aug.'39) ,l-au comentat pe larg. Și , așa cum am mai spus... a fost printre puținele episoade când comuniștii s-au aflat și au manifestat o linie patriotică]

/1 mai :colaborare cu social-democrații

O *comisie "conspirativă "* a primit sarcina să pregătească , în condițiile legale existente, în cadrul breslelor , **în colaborare cu social-democrații** ,un puternic accent antihitlerist,antirevizionist și antirăzboinic.

De aceea, numeroase placarde de la manifestația de 1 mai , cereau abrogarea tratatului economic româno-german, **alianța cu Franța, Marea Britanie și Uniunea Sovietică**

/iunie'39:critici la Plenara a V-a a CC PCR

În raportul la Plenara a VI -a a CC al PCR (iunie 1939) , acțiunea comuniștilor pentru ziua de 1 mai a primit o bună apreciere .

/"Banda Flueraș-GHerman "

În același *Raport* erau însă semnalate și o serie de "*greșeli*" care s-ar fi produs în pregătirea și desfășurarea manifestațiilor muncitorești ,Anume că n-au împiedicat **< înscenarea organizată de guvern și șefii trădători la congresul breslelor >** ,că **<au capitulat >** în fața guvernului și a **< bandei Flueraș- Gherman >**,**< capitulând în fața dușmanului >** Astfel, acțiuni pentru care , în mai , comuniștii români au fost lăudați,după numai o lună erau **considerate greșite și oportuniste** .

("*Lupta de clasă* " , an XX, nr 6, aug.1939)

Explicația ? :Vezi la fișier Politică externă

1mai 1939

20.) Deschiderea Parlamentului / **protocolul parlamentar / 7 iun.'39**

Mesajul regal / Jurământul parlamentarilor / Apel la solidaritate /

(DAD, MO 1, șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

(AIC, fond PCM, dosar 169 , 199 / 1939, p. 10-12)

Depunerea jurământului

Jurământul .

< Jur credință Regelui Carol al II-lea .Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării ,

să mențin unitatea națională și să apăr integritatea teritoriului României . >_

/6 soc.-dem. depun jurământul

Senatori : I.Fluerăș , Gh.Grogorovici , Iosif Jumanca , Lazăr Măglașu ,

Deputați : Eftimie Gherman , Teodor Roznovan ,

Jurământul / 7 iun.'39

21.) Ion Constanțiu (ex-cuzist ,deputat FRN,Comerț)la mesaj, Cameră ,23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed. Din 23 iun.'39 , pag. 67- 70)

Se considera ca fiind din "**generația 1906**" ,luptase pentru două idei : **ideea naționalistă și corporatismul ..Avea 50 de ani.**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

/Dispariția etichetelor de "**stânga**" și "**dreapta** "

/Socialismul - la muzeul patologiei

" Trebuie să afirmăm de la început că respingem orice elemente socializante . (aplauze)
Prea multă vreme , **lumea modernă a făcut uz de această vocabulă** de acest termen, prea mult s-a lăsat să se creadă **că orice ideal de perfecționare a ordinii sociale ,nu poate avea alt nume decât socialism.**

Socialismul a trăit .El trebuie trecut în muzeul istoric al patologiei,ca un monstru spiritual al secolului trecut ,ca un zmeu răpitor de minți pe care l-a doborât Făt -Frumosul naționalismului.

/Fruntașii socialiști au "revenit"

Și ca dovadă că **socialismul nu era în firea poporului român**,este că **foștii frunțași socialiști au revenit și îi avem astăzi în sânul Frontului Renașterii Naționale** (aplauze)" D-lor, au dispărut o dată cu aceasta , grație acestui Front al Renașterii Naționale, **termenii aceia uzați , de dreapta și stânga** ,adică omenirea să meargă ca vitele ,**hăis și cea.** Omenirea nu are decât un singur drum , înainte .Același drum îl are și națiunea noastră .

/Trecutul "pătat" socialist

/Măsuri împotriva elementelor comunizante

" Și pentru că vorbesc aici despre **trecutul pătat socialist ,și cu elementele lui comunizante** , dați-mi voie să intercalez o observație : **se permite astăzi , la noi, o propagandă a culturii și a diferitelor forme de manifestare a vieții comuniste bolșevice .** "Ar trebui **să se ia măsuri** , d-le președinte și onorat guvern, pentru că **nu trebuie lăsată lumea românească pradă tentațiilor de așa zisă viață fericită din regimul sovietic.** "
I.Constanțiu / 23 iun.'39

22.) Ion Fluerăș (senator FRN,Muncă manuală),la Mesaj,Senat ,23 iun.'39

(DS , MO 6 ședința din 23 iun.'39 . pag. 125-126)

"Lumea Nouă", an XXXII, nr 27 , 2 iulie '39)

[LD: **Lumea Nouă** a publicat cuvântările lui Fluerăș și Eftimie Gherman . Inclusiv polemica avută cu Constanțiu .

LD :După părerea mea ,poziția adoptată de social-democrați este o dovadă că , în acel moment ,**ori nu realizau sub ce regim intraseră** ,ori era vorba de marea îngrijorare pentru soarta țării , ori ...nici socialismul nu se bucura de mare prețuire în ochii românilor .

Crearea **FRN** , a **breslelor**,prezența lui **Ralea la Muncă** , seria de instituții (mai ales Serviciul Social) și manifestările cultural-sportive - sărbătorirea lui 1 mai ca niciodată ! - dăduseră speranța unei schimbări benefice.

Și totuși ... faptul că **Flueraș nu regretă regimul democrat ,parlamentul pluralist,existența partidelor**,spune totuși ceva despre tăria doctrinei afișate până atunci .]

Dar , mai mult de atât , ce ? !]

I.Flueraș / 23 iun.'39

▣Clasa muncitoare :omagiu Reginei Maria

▣Omagiu Regelui Carol II

▣Situția clasei muncitoare

▣Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale în regimul trecut

▣Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale

▣Muncitorii în regim FRN

Mărirea salariilor

Măsurile guvernului

***Notă I.Flueraș.**

N la 2 nov.1882, com.Șecula (Arad).Rotar.Autodidact..A aderat la mișcarea soc-dem. din 1902.În 1903, s-a înscris în secția română a PSD din Ungaria , militând, alături de Jumanca, ptr drepturile muncitorilor.Membru în Consil Național Român ,lider la Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia (1918).Membru în Consil Dirigent .

La conf. Internaționalei Comuniste (Moscova, 24 nov.'20) pentru atitudinea sa națională, a fost nevoit să părăsească Moscova A refuzat apoi constant colaborarea cu comuniștii.

Ajuns președinte CGM, a fost ales deputat între 1920-1931.

[LD: a fost membru în Consil.Naț FRN ,apoi în Directoratul FRN și senator]

În 1943, a fost exclus din PSD ptr colaborarea lui cu regimul lui Carol și Antonescu .

Arestat în vara 1945 , condamnat la 3 luni închisoare , nu a fost eliberat la expirarea condamnării. Omorât la 13 iunie'49 , în penitenciarul Jilava , de către Rek Ludovic(fost comunist) , unul dintre torționarii echipei de "reeducare" conduse de Țurcanu . (Cf. Cicerone Ionițoiu, Dicționar F-G, f.66)

I.Flueraș / 23 iun.'39

▣ **Clasa muncitoare :omagiu regilor ,dinastiei**

[LD:poate spun un lucru caraghios , dar social-democrații noștri nu erau nicicum republicani. Nu știu să spun dacă este vorba de tradiție conservatoare sau , dimpotrivă, de o evoluție în pas cu vremea :modelul englez părea potrivit și la noi]

"**Trimis aici de clasa muncitoarească**, îmi fac datoria să mă atașez ,**în numele clasei muncitoare** ,cu tot sufletul,la **omagierea Marei Regine Maria** (**Senatul ascultă în picioare**)

"**Clasa muncitoare nu va uita** niciodată **faptele mărețe și nobile** ale reginei Maria pentru binele țării întregi , dar mai cu seamă **pentru masele obijduite , masele nevoiașe**.

/Regina Maria și Ferdinand I : inspiratorii legislației muncitorești moderne

" Dar **clasa muncitoare are cunoștință** și despre faptul că **Regina Maria**,după război, alături de nobilul său tovarăș de viață **Regele Ferdinand I** ,făcând **o călătorie în străinătate** și vizitând **Biroul Internațional al Muncii de la Geneva**,și **studiind problemele sociale** din celelalte țări , mai avansate , cu reprezentantul acelu Birou, Albert Thomas, s-a reîntors acasă și a **inspirat guvernele noastre pentru a introduce și în țara noastră o legislație modernă** , care a trasat **drumul viitor al clasei muncitorești** în această țară , pe care **drum a apucat** , spre fericirea noastră...

/Regele Carol II:îmbunătățirea legilor sociale

...și **Regele Carol II** atunci când a **înălăturat vechiul sistem** și a **îmbunătățit acele legi sociale care guvernează astăzi munca în țara noastră ."**

I.Flueraș / 23 iun.'39

▣Situția clasei muncitoare

"D-lor senatori, eu nu voi încerca astăzi să înșir în fața dvs **nevoile muncitorimei din țara noastră** , revendicările absolut necesare pentru ca această clasă să poată fi cât mai sănătoasă și cât mai de folos pentru interesele generale ale națiunii și ale țării .

/Salarizare mizerabilă

" Dar afirm sus și tare că **este mare nevoie pentru ridicarea stării morale** a acestei clase. .Nu veți crede mulți dintre dvs ce **salarizare mizerabilă are clasa muncitorească** astăzi în țara noastră .**După datele asigurărilor sociale** , de exemplu, iată un tabel care arată **câți muncitori sunt asigurați** în țara noastră , înțelegând și pe **funcționarii particulari** ,cât și pe **micii meseriași** : la finele anului trecut aveam [**aranjament schemă LD**]

/Asigurări modeste

[**LD: nu-mi spun absolut nimic cifrele de asigurare , dar îmi dau o idee asupra cifrei care indică efectivul clasei muncitoare -1.983.000 - chiar dacă sunt incluși micii meseriași și patroni .**]

Asigurați	Clasa	Câștigul /pe zi
1.060.000	I-a	până la 24 lei
247.000	a II -a	25 -45 lei
315.000	a III -a	46 -79 lei
113.000	a IV-a	80-99 lei
248.000	a V-a	100 -200 lei

1.983.000 muncitori asigurați

În această cifră intră **și peste 150.000 de mici meseriași -patroni**, care au ridicat astfel cifra de câștig .

/Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale

"Deci , d-lor senatori , în aceste împrejurări , nu este de mirare că **muncitorimea noastră** în trecut **a aderat** într-o măsură mai mare sau mai mică , **la acțiuni care nu cadrau întotdeauna cu legile țării și cu ordinea socială** .**Vina nu a fost însă a ei , ci a împrejurărilor** ."
I.Flueras / 23 iun.'39

"Astăzi, situația sa schimbat mult în ceea ce privește situația morală a clasei muncitoare ; în ce privește situația materială este tot ce a fost ieri și această situație trebuie să se îmbunătățească și, în acest scop , vom avea prilejul să venim în fața dvs. cu propunerile necesare .

" Este . d-lor senatori , absolut necesar ca onoratul Senat să delege chiar o comisie care să studieze chestiunea salarizării clasei muncitoare , întrucât , dacă se reglementează și se îmbunătățesc salariile tuturor slujbașilor Statului , atunci nici clasa muncitoare din întreprinderile particulare sau ale Statului nu poate fi lăsată în voia întâmplării , căci din salariile pe care le-am arătat aici , dvs puteți constata că acestea și astăzi sunt salariile reale și nu poate trăi muncitorul cu un asemenea salariu , nu se poate hrăni , nu se poate îmbrăca , nu-și poate cumpăra o carte , nu poate trăi o viață omenească .

" Or , această situație nu este spre binele viitorului acestui neam și acestei țări .

Pe lângă armata , care apără fruntariile acestei țări , și clasa muncitoare din fabrici și de pe câmpiile țării , este de cea mai mare importanță pentru viitorul și apărarea acestei țări .

▣Încredereși speranță în regimul FRN

" Totuși, noi muncitorii , care ne-am atașat **cu tot sufletul nostru** din primul moment **la schimbarea regimului trecut** , prin înlocuirea lui cu regimul de astăzi al **Renășterii Naționale** , așteptăm cu **toată încrederea ca onoratul guvern** ,care a dat dovadă în scurt timp de când guvernează în baza noului regim această țară ,că **va veni cu reformele necesare** și pentru **îmbunătățirea situației clasei muncitoare**

"În această speranță , exprim în numele clasei muncitoare , toată **recunoștința noastră în primul rând față de Majestatea Sa Regele Carol II** , cât și **față de onoratul guvern** ,de la

care ne așteptăm **să ocrotească clasa muncitoare** cât mai mult în viitor " (**aplauze**)
I.Flueras / 23 iun.'39

23.)Eftimie Gherman (deputat FRN , Muncitori) ,la Mesaj, Cameră ,27 iun.'39

(DAD, MO nr. 6 , șed. din 27 iun.'39 , pag. 109 - 113.)

("Lumea Nouă", an XXXII, nr.27, 2 iulie '39)

[LD :Eftimie Gherman , din **generația socialist -democratică unionistă** ,este atât de marcat de eventualitatea pierderii acestei înfăptuiri , încât trece pe prim-planul preocupărilor **îngrijorările legate de pericolele** la orizont . n această optică , toate celelalte dezamăgiri și deziderate trec pe planul doi .Consider remarcabilă **recunoașterea** faptului că la granița anilor '37 -'38 , **clasa politică își cam pierduse capul și busola**,și că momentul 10 febr.'38 ,a avut **oportunitatea și semnificația sa.**

Că mulți politicieni răsuflaseră " ușurați" în zilele acelea , nu am nici un dubiu .Când și cum se va produce întoarcerea de 180 grade ?

Și ,oare ,**sfârșitul umilitor al domniei regelui Carol** , a fost , concomitent , și **o confirmare a justeții criticilor** pe care **opoziția anti-carlistă , în special Maniu** , au făcut -o în '38 -'39 ?

Dacă luăm în considerare afirmațiile lui Gherman , **categoric nu .**

Gherman , în numele muncitorimii , dă multe certificate pozitive :**regelui Carol , lui Călinescu , lui Ralea** .Și spune textual , că regimul nu este o dictatură ci **o stare de necesitate , e uniune națională**]

***Notă Eft. Gherman**

N.în 1894, Lăpușnicul Mare (Caraș) Autodidact.Membru al PSD (secția română) din Austria.Arestat , închisoarea Castelnuovo și Arad .Membru în Consiliul Național Român .

Unionist .Deputat PSD în '20,'23, '31,'32. (Cf. Enciclopediei Predescu)

Membru al Consil Naț apoi al Directoratului FRN .

[LD: nu știu ce destin a avut după '44]

Eftimie Gherman / 27 iun.'39 Doc.integral :aici

▣ 37/ '38 : atmosferă anarhică

▣ Regele Carol : soluția salvatoare

▣ Guvernul

▣ Muncitorimea română și noul regim

Contribuția ministrului Ralea ...Reforma asigurărilor sociale

Deziderat : asistență medicală pentru țărani ...Deziderat : salarizare mai bună

▣ Muncitorimea : pace sau război ?

Interesele superioare de Stat ....Mobilizarea din mart.'39

Contribuția la înzestrarea armatei

▣ Frontul Renașterii Naționale

▣ Socialiștii - idealul unității naționale

Socialiștii - parte din familia poporului român ... Socialismul îngropat ?!

▣ Legea breslelor : cine răspunde ?

Competențe economice , competențe sociale ...Caracter preventiv...

Caracter social muncitorii agricoli ...Muncitorii industriali

▣ Calificarea profesională ▣ Liceele industriale, Școlile de arte și meserii

Școli și cămine ....Remunerarea necorespunzătoare a muncii

▣ Politica externă : apărarea hotarelor

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣'37/'38:atmosfera anarhică

-Regele Carol : soluția salvatoare

" D-le președinte, d-lor deputați .Îmi permiteți vă rog ca la discuția generală la proiectul de Răspuns la Mesaj ,să fac **o recapitulare a evenimentelor** și faptelor petrecute în ultimul timp . Aceasta pentru **verificarea conștiinței noastre** , a activității noastre de până în prezent ,cât și pentru **lămurirea marelor mase** care ne-au făcut cinstea încredințându-ne să-i reprezentăm în

Parlamentul țării .

- "Despicătură în istorie "

" D-lor , de la ultimul Parlament și până la cel de azi , **s-au petrecut o serie de evenimente .** Se poate spune că **s-a înregistrat o despicătură de istorie .**

Îmi amintesc cu emoție evenimentele petrecute până acum doi ani când **anarhia făcea atâtea ravagii** , când **poporul întreg era îndușmănit** ,când **autoritatea de Stat era ca și paralizată** , când **țara întregă mergea spre prăpastie** și **oamenii cu răspundere**, plini de îngrijorare de evenimentele care pe vremea aceea erau în curs, de tot ce se petrecea și mai ales, de ceea ce ne așteptam, **se zbăteau cu toții fără ca să vadă soluția** , asistând numai la **mersul acela sigur spre prăpastie . "**

" Atunci **când credeam că totul este pierdut** ,când credeam **că nu mai există nici o salvare , nici o speranță** ,în ultimul moment, **a intervenit soluțiunea salvatoare .**

Ceea ce nu a fost în stare nici un partid politic , sau toate împreună ,nu au fost în stare să realizeze , a realizat un singur factor care ne-a salvat , și acest factor a fost **Majestatea Sa Regele Carol II (aplauze)**

Căci **ce s-ar fi întâmplat dacă** Majestatea Sa ,cu înalta-I înțelepciune , nu ar fi intervenit în ultimul moment ,nu este greu să ne dăm seama .

" E suficient să ne gândim la **evenimentele care au survenit** imediat , evenimente cu caracter internațional și **să ne punem întrebarea :ce s-ar fi petrecut în țara noastră ,dacă acele evenimente ne-ar fi găsit** în situația în care eram acum un an și jumătate ,sau doi ani ? **Răspunsul la această întrebare îl vedem cu toții**, în exemplul dureros pe care ni l-a dat Cehoslovacia . Numai înaltei înțelepciuni a **Majestății Sale** ,se mulțumește **restabilirea unității naționale** , atât de necesară în împrejurările de astăzi .

"Pentru aceasta , d-lor, **trebuie cu toții , fără nici o deosebire** , de la cel mai mic până la cel mai mare ,**să fim recunoscători Majestății Sale** . Înțelepciunea ,înalta înțelepciune a Majestății Sale , intervenția la timp pe care a făcut-o ,**trebuesc săpate adânc ,cu litere de aur ,în cartea istoriei** ,pentru ca ele **să rămână ca o pildă pentru generațiile viitoare . "**

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣Recunoștință Guvernului

-Armd.Călinescu =realizatorul gândului regal

" Dar , d-lor , **nu putem să uităm** și trebuie **să fim recunoscători** și aceluia care a aplicat pe teren gândurile Majestății Sale .Este vorba de **d-l Armand Călinescu , primul ministru** , care cu **inteligenta** , cu **puterea de muncă** , cu **energia** sa, a fost acela care **înusuindu-și răspunderea , a realizat pe teren** gândul nobil al Majestății Sale Regelui Carol II .

" **Datoria noastră** este nu numai de **a-i fi recunoscători** , dar ne incumbă și datoria elementară de **a-i sta într- ajutor** , de a face tot posibilul ca **această mare operă să fie dusă la bun sfârșit** , spre binele și fericirea țării și a poporului românesc . " (**aplauze**)

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣Gherman:muncitorimea socialistă-încadrare în regim

"Este semnificativ , d-lor, că **aceste declarațiuni vin din partea muncitorilor** - muncitori asupra cărora , în februarie 1938 , erau ațintite toate privirile și toate gândurile , și mai ales erau ațintite asupra **muncitorimei socialiste** - ce atitudine va avea ea.

Mulți chiar așteptau ca muncitorimea să ia o atitudine pasivă sau negativă față de măsurile care s-au luat pe vremea aceea.

" Or , d-lor, ei nu au răspuns la acele așteptări funeste; **muncitorimea nu numai că nu a luat o atitudine ostilă sau de sabotare** , din primele momente , dându-și perfect de bine seama de evenimentele pe care le trăia și fiind profund convinsă de tot ceea ce ne aștepta și ne pândea , **ea s-a încadrat de la început** și a contribuit din toate puterile ei pentru **reușita măsurilor ce s-au luat . "**

-Contribuția ministrului Ralea

" Este adevărat că la aceasta **au contribuit și alte persoane** și, permiteți-mi să fiu sincer, în primul rând , nu pot uita contribuția d-lui **prof .Mihail Ralea . (aplauze)**
D-sa , în calitate de **ministru al Muncii** , cu **priceperea , inteligența și pregătirea d-sale** , a contribuit foarte mult la **netezirea terenului** pentru ca muncitorimea să-și dea contribuția la opera de rederesare a țării. **Muncitorimea și-a făcut cu prisosință datoria** în timpul acelor evenimente atât de grele și atât de tulburi prin care am trecut ."

/Reforma asigurărilor sociale

" Revenind la proiectul de Răspuns la Mesajul Tronului , permiteți-mi aici să exprim iarăși **adâncă satisfacție a muncitorimii** atunci când constatăm că în acest proiect de Răspuns , printre primele reforme sunt enumerate **reformele sociale** care interesează de aproape muncitorimea. Este vorba de **reforma asigurărilor socioiale** , lege care **într-o guvernare de un an și ceva , fără Parlament , a suferit o modificare înspre bine** , și permiteți-mi să adaug că **modificarea pe care nu au fost în stare să o realizeze toate Parlamentele de până acum** (mai mult sau mai puțin democratice) , **toate guvernele cu mai multă sau mai puțină dragoste față de poporul de jos și față de muncitori , nu au fost în stare să realizeze** ceea ce a realizat în acest scurt timp **un regim despre care multora le-a plăcut și în trecut , iar unora le mai place și astăzi , să-l denumească regim de dictatură .**
" Reforma aceasta a asigurărilor este **una din cele mai mari satisfacțiuni** care se putea da **clasei muncitoare** .Această reformă a asigurărilor sociale a dus la **îmbunătățirea îngrijirii medicale, la majorarea pensiilor de invaliditate de boală și de bătrânețe** etc.De asemenea, a fost încurajată acțiunea de construire de **locuințe ieftine pentru muncitori**

/Deziderat : asistență medicală pentru țărani

" Am fi fericiți dacă am fi putut să înregistrăm și **extinderea asigurărilor** , în special a **asistenței medicale**, medic și medicamente , **asupra populației de la țară** (**aplauze**)
Mă mulțumesc să exprim aici un deziderat , fără a cere realizarea totală a programului în acest domeniu . În tot cazul , **nu trebuie să uităm de frații noștri de la țară , milioane de țărani și mici agricultori** . Să nu uităm de **durerile lor și de bolile** în care se zbat , să nu uităm de **frații noștri** care , din lipsă de ajutor medical , **mor înainte de vreme** . Este o **necesitate imperioasă să ajungem a extinderea asupra lor a asigurărilor sociale** și să le asigurăm **medic și medicamente gratuite** .
Este adevărat că , în ultimul timp , a fost introdus **Serviciul Social** .Dar în locul **ajutorului medical sporadic** pe care îl asigură acest serviciu ,ar fi mai bine **să se introducă un ajutor permanent pentru cei de la țară** , deoarece tocmai aceștia , din lipsă de mijloace , **nu pot să-și asigure singuri un tratament medical** .

▫Deziderat : salarizare mai bună

"D-lor deputați , **muncitorimea ar mai avea și alte revendicări** . Astfel ar fi problema **salarizării** .Însuși dl **Gigurtu** , vice-președ. Camerei , **a recunoscut că la noi salariile sunt mai mici ca în alte țări** .Vreau să vă dau în această privință câteva cifre .

...Statistică :muncitori,salarii

Din **1.060.000 de muncitori , funcționari particulari și mici meseriași** pe care îi avem la **sfârșitul anului 1938**

137.000 sunt plătiți cu un salariu până la **24 lei pe zi** (nu intră și muncitorii agricoli) .

247.000 , adică 23 % , sunt plătiți cu salarii între **25 -45 . lei** pe zi ;

315 .000 , adică 30 % cu salarii între **46-79 lei pe zi** ;

113.000 sunt plătiți între **80-89 lei** pe zi ;

248.000 sunt plătiți cu salarii între **100-200 lei pe zi** .

Din ultima categorie marea majoritate sunt **funcționari particulari și mici meseriași** .

Ce însemnează aceasta nu e nevoie să mai insist ! Cu toții trebuie să recunoaștem că **situația aceasta nu poate continua** și că ,deci , **trebuie luate măsurile necesare** pentru ca **salariile**

muncitorilor să fie mărite."
Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣Muncitorimii nu-i lipsește patriotismul

[LD :din această cuvântare am dat fragment în cartea mea *România în vâltoarea*
Este o frumoasă pagină despre patriotismul muncitorimii ,pe care , ulterior, comuniștii au criticat-o ,etichetând atitudinea lor ca "**social-fascisti**", "**trădători**" etc etc.]
Bănățeanul Eftimie Gherman, ca și bucovineanul George Grigorovoric, gândeau deacum ca "bărbați de stat" , dincolo de doctrine și lozinci.

"Muncitorimea mai are și alte revendicări , însă **trebuie să recunosc că nu este timpul astăzi să venim cu pretenții și revendicări** , pentru că sunt **alte probleme la ordinea zilei** , care trebuie să ne intereseze pe toți, fără deosebire , **probleme mai mari** , cărora trebuie să le fie subordonate toate interesele mărunte ,toate revendicările tuturor categoriilor de cetățeni ."

" Cea mai mare dintre aceste probleme este **problema înzestrării armatei** .

D-lor deputați,multora vi s-ar părea oarecum curios cum un reprezentant al muncitorimii , și încă un socialist , vorbește de înzestrarea armatei ! Mulți pot să creadă că muncitorimea și-a schimbat credințele și atitudinile Din partea noastră , chiar poate vor fi existând unii care vor sta la îndoială și vor crede că este lipsită de sinceritate această atitudine a noastră ." D ar nu este așa.Aceasta o dovedește nu numai spusele mele,o dovedește însuși trecutul nostru ,o dovedesc toate faptele noastre ."

-Mobilizarea din mart.'39

"Prima dovadă am avut-o nu de mult , acum trei luni de zile, când evenimente de ordin extern au cerut - și guvernul a luat - măsuri de concentrare.

Atunci am văzut cum muncitorimea , pusă în fața faptului de a face alegere între idealurile ei de pace și interesele superioare ale țării ,nu a stat la îndoială nici un moment .De altfel, nu a existat nici un abis între idealurile ei de pace și interesele superioare de Stat .

"Atunci am văzut muncitorimea alături de frații ei, de țărănime, și alături de toate categoriile de cetățeni , grăbindu-se plină de dorință de a ajunge cu un ceas , cu un minut mai degarbă , acolo unde datoria o chema - fiecare muncitor la unitatea sa.

Pentru mulți a fost o satisfacție , dar poate pentru alții a fost și un început de deziluzie , căci într-adevăr ,unii credeau **ă nu se pot întreprinde asemenea acțiuni** , atât timp cât vor trăi unii din generația care a cunoscut ororile războiului , cu toate consecințele lui .

Unii au crezut că muncitorimea , care s-a adăpat la idealul pacifist ,poate nu va corespunde anumitor împrejurări Rezultatul l-am văzut ; știm toți ce s-a petrecut :**s-au prezentat până la unul, și nu din teamă de urmări** .Nu, pentru că în cazul acela ,ar fi mers cum se merge la înmormântare .Ori, cum s-au prezentat ? Am fost martori cu toții și am văzut cum **zeci de mii , sute de mii de muncitori** , și-au îmbrățișat nevestele, și-au sărutat copiii și au plecat la **unități** , plini de voință , ca să ajungă cu un minut mai devreme la datorie, **unde țara îi chema** (aplauze)

-Contribuția la înzestrarea armatei

"Dar , nu numai aceasta . Sunt și alte lucruri petrecute acum recent. Nu vă amintesc din cele vechi , pentru că poate le-ați uitat și este greu să vi le împrăpățez , dar vă amintesc un lucru recent : muncitorimea , cea organizată în bresle, a fost prima care **din puținul ei a contribuit cu salariul de pe o zi pentru înzestrarea armatei** . Dar nu numai atât .Muncitorimea din fabricile în care se lucrează pentru înarmare și pentru înzestrarea armatei , **s-a oferit benevol să lucreze două ore în plus** , adică în loc de 8 ore pe zi, cât prevede legea, **10 ore pe zi** , pentru ca opera aceasta mare de **înzestrare a armatei să se realizeze** cu o oră mai de vreme . (aplauze)

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣"Fronturi " în FRN?!

[LD:Gherman surprinde nuanțat "topirea" partidelor în FRN,caracterul de "stare de excepție",

determinat de conjunctura internațională. O face mai cu tact și cu onestitate decât alți politicieni și tocmai de aceea este credibil]

"Permiteți-mi numai ca, în câteva cuvinte, să răspund la unele păreri și propuneri făcute de către unii dintre ante-vorbitori, deși vă mărturisesc că **nu o fac cu plăcere și bucuros** .

Nu o fac cu plăcere și bucuros, din cauză că ,eu cel puțin,**mi-am închipuit altfel Frontul Renașterii Naționale** ; altfel am crezut și cred , în timpurile pe care le trăim astăzi ,și **nu mă așteptam ca în interiorul Frontului să se formeze fronturi** .

Nu mă așteptam **să avem discuții ca pe timpul partidelor**, nu mă așteptam **la divergențe în interiorul Frontului** ,mai ales dacă ținem seama de timpurile în care trăim și de evenimentele cărora trebuie să le facem față " .

-Gherman:replică cuzistului Constanțiu

"**Am crezut și încă cred** că este de **datoria noastră a tuturor** ca în asemenea timpuri și în asemenea împrejurări **să evităm orice discuție** care ar putea **să provoace anumite sensibilități** , care numai spre binele și folosul țării și neamului nu poate să fie ."

"Dar unii dintre d-nii deputați au fost de altă părere -de exemplu d.**Constanțiu** -și fiind aplaudat de unii d-ni deputați , înseamnă că și-au însușit aceleași păreri - **spunea** :

< Trebuie să afirmăm de la început că respingem orice elemente socializante .(aplauze)
Prea multă vreme , **lumea modernă a făcut uz de această vocabulă de acest termen, prea mult s-a lăsat să se creadă că orice ideal de perfecționare a ordinii sociale , nu poate avea alt nume decât socialism. Socialismul a trăit .>**

Și încheie:< **El trebuie trecut în muzeul istoric al patologiei, ca un monstru spiritual al secolului trecut ,ca un zmeu răpitor de minți pe care l-a doborât Făt -Frumosul naționalismului. Și ca dovadă că socialismul nu era în firea poporului român, este că foștii fruntași socialiști au revenit și îi avem astăzi în sânul Frontului Renașterii Naționale**
> (aplauze)

" D-lor deputați , permiteți-mi să fiu recunoscător față de această constatare că am revenit , cum se zice , în Frontul Renașterii Naționale .Am auzit această declarație și cu altă ocazie . Dar , d-lor, permiteți-mi să adaog : **noi nici o dată nu ne-am considerat în afară de familia poporului român** (aplauze)**Totdeauna ne-am considerat că facem parte integrală din această familie"**

-I.Constanțiu :Care " Noi " ? Mai existați ? Nu mai existați , socialiștii.Nu mai există partid socialist .

Eft.Gherman :Eu, Gherman,și cu mine muncitorimea , ne-am considerat totdeauna în viața noastră **că facem parte integrantă din marea familie a poporului românesc** .

Dovadă că acest crez pe care îl mărturisesc , nu este o vorbă goală , este **tot trecutul vieții mele ca și a colegilor mei** .Este suficient dacă va reamintesc că în timpul războiului , deși eram dincolo , peste Carpați,**ne-am făcut totuși datoria pe fronturi** ,așa cum ne-a dictat **conștiința noastră de români** .(aplauze) **Noi nu am ezitat nici un moment să aducem cele mai mari jertfe , chiar cu sângele nostru , pentru Țara Românească , spre deosebire de mulți alții care fac atâta paradă de naționalism**

.Noi, mai modești, ne-am făcut datoria până la ultimul, pe fronturi, fie în interiorul țării și n-am ezitat ca din toate puterile noastre **să contribuim la realizarea marelui ideal de unitate națională "** (vii aplauze)

Asta pentru că , **la școala la care am ne-am adăpăm noi , la școala socialistă...**

-I.Constanțiu :Nu mai există...

-Eft. Gherman: la școala de sub conducerea lui Grigorovici, de la Viena, am învățat mai întâi de toate să iubim poporul și Patria și să luptăm pentru realizarea unității naționale , atât de scumpă nouă tuturor...(vii aplauze)

"Dar nu numai atât , domnilor,atitudinea noastră ulterioară ,la **Adunarea Națională de la Alba Iulia și la Cernăuți** , unde **s-a consfințit unirea** aceea atât de dreaptă și atât de mult dorită de toată suflarea românească, **atitudinea noastră este cunoscută de toată lumea.**

Și aceasta **d-l președinte al Adunării Deputaților [Vaida]**,care atunci a jucat un rol principal , d-sa care a fost unul dintre pionierii acelei mărețe adunări de la Alba Iulia , **o știe mai bine ca oricine ."** (aplauze)

" D-lor,dar **d-l Constanțiu mai spunea că socialismul a fost înmormântat ...**

-Voce : **Mai lăsați socialismul !**

-Voce : **Socialismul este înmormântat , ca și celelate partide .**

-Constanțiu : **Regimul actual nu permite strigoi .**

-Vaida-Voevod : confirmă patriotismul soc-dem.

-**Al.Vaida -Voevod** :Îmi țin de datoria mea ca să confirm întru totul cele spuse de dl deputat **Gherman .Aceasta a fost atitudinea membrilor socialiști ,au fost la școala bună a lui Grigorovici ,iar în 1918 au fost solidari cu noi ,care am organizat Alba Iulia , au fost alături de noi , fără nici cea mai mică șovăire și cu întreg entuziasmul național(**vii aplauze**)**

-**Gherman** : Mulțumesc d-lui președinte pentru precizarea făcută . (**aplauze**)

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

-**Gherman** :evoluii și aripi socialiste

[LD:onest și cunoscător al mișcării, Gherman amintește de apartenența (și desprinderea) **nazismului și fascismului la socialism**,punctând **paradoxul simpatiilor naționaliștilor de dreapta** de la noi,care ignorau această sorginte .

" Renunț să polemizez cu dl Constanțiu ;e suficient să adaog atât :socialismului prea de multe ori i s-a prezis moartea și a fost înmormântat ,ca să mai creadă cineva în moartea lui .

Dovada sunt evenimentele care se petrec Nu vă aduc exemple din țările democratice , pentru că nu este la modă ,**vă aduc exemple din țările totalitare .**

"Ce se petrece în **Italia și Germania** ?Vedem că în **programele lor de guvernare ,o serie întreagă de puncte sunt luate din arsenalul partidului socialist .**

Aceasta nu trebuie să ne îngrijoreze .**Eu sunt cel mai fericit că acestea se petrec în mod evolutiv și nu prin revoluție."**

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣ **Legea breslelor : cine răspunde ?**

▣**Gherman:replică lui I.Gigurtu**

[LD: este foarte instructiv că Eftimie Gherman abordează această lege a breslelor în opoziție cu susținerile lui Gigurtu (reprezentantul patronatului)

"Acum permiteți-mi să fac câteva **observațiuni** la cuvântarea d-lui vicepreședinte **Gigurtu** ,o cuvântare foarte frumoasă, care **cuprinde mult adevăr**,și din care **80 sau 90 % s-ar putea și cred că poate fi însușit de toată lumea.**

În acea cuvântare,d-sa a subliniat două chestiuni ,și anume :în primul rând **d.Gigurtu s-a ridicat împotriva proiectului de lege al breslelor** ,proiect anunțat prin adresa de Răspuns la Mesaj .

"Mărturisesc, **nu cunosc acest proiect , nu știu ce cuprinde** și nici ce se urmărește prin el.

Știu că **există o lege a breslelor care se aplică numai muncitorilor, funcționarilor și meseriașilor și care a dat rezultate bune.**

DI Gigurtu spune că **o lege trebuie să fie** în primul rând **cerută de cineva** ,sau că **printr-o lege nu se poate decât consfinți o stare de fapt .**

-**Caracterul preventiv...**

"Eu cred că d-sa greșește .În primul rând, **a governa înseamnă a preveni** ,a preîntâmpina ; a governa **nu înseamnă a lăsa să se producă anumite curente** , ca după aceea **să legiferezi sub presiune**.Una este a preveni, și alta este a trata.

A preveni înseamnă a lucra la rece, a lucra liniștit .**Prevenind,multe lucruri pot fi evitate .**

Prin urmare, cred că este rău să se producă mai întâi anumite curente și anumite opinii și apoi să fim nevoiți ca , sub presiunea lor,să lucrăm .

Din aceste considerațiuni ,**cred că bine este când guvernul și parlamentul iau inițiativa** urmând ca să ne spunem părerea atunci când se va veni cu proiectul în chestiune .

-**Caracter social**

" În al doilea rând, **d-I Gigurtu mai obiecta :chiar dacă este vorba să se facă un proiect de lege**

al breslelor , **este bine ca acea lege să fie încredințată Ministerului Economiei Naționale , pentru ca el să întocmească proiectul .**

Să nu uităm un lucru :că menirea Ministerului Economiei Naționale este de a îngriji de promovarea economiei naționale ,de promovarea industriei și comerțului .

Ministerul Economiei Naționale , este un minister al industriei, al industriașilor și nu al poporului de jos, nu al muncitorilor .

"Se poate , d-lor, încredința o lege cu specific muncitoresc , unui minister care altă menire ? Dacă s-ar face, permiteți să vă spun dinainte care ar fi rezultatul.

Rezultatul ar fi ceea ce vedem că se petrece astăzi cu **Ministerul Agriculturii și Domeniilor** , care este un departament având menirea să se ocupe în primul rând de **promovarea agriculturii , nu și de aspectul ei social .**

Și care este rezultatul ? Noi vedem care este astăzi **situațiunea muncitorilor agricoli și a micilor producători** , din p.d.v.social

"Vrea dl Gigurtu ca și muncitorimea industrială să fie coborâtă la nivelul micilor agricoli ?

-Demnitatea de om a muncitorilor și țăranilor

[LD:Nu pot să-mi ascund admirația pentru această opinie.Nu trebuie fetișizată societatea românească interbelică în toate componentele sale.Nu pot opera cu ipoteticul "dacă", dar este ceea ce a lipsit acelei epoci pentru a putea fi socotită democrație realizată, ideală.

"Stânga" aceasta adevărată, patriotică,echilibrată ,și-a avut rostul și firescul ei în spectrul partidelor politice românești,dacă ar fi avut timp și șansă ....]]

"Din contră,noi trebuie să -l ridicăm și **nu vom avea pace și fericire în țara aceasta ,atâta timp cât aceste milioane de muncitori agricoli și mici agricultori nu vor fi ridicați la demnitatea de om** (aplauze) Și nu vor fi ridicați ,decât atunci când Ministerul Agriculturii și Domeniilor - pe lângă misiunea de a promova agricultura - **se va înființa și o secțiune cu caracter social** , pentru promovarea și ridicarea muncitorilor agricoli și a micilor producători ,din punct de vedere social, ca oameni .

"Deci, aceasta trebuie făcut în primul rând ; **nu să dăm înapoi și muncitorimea industrială , s-o coborâm la nivelul muncitorilor din agricultură**, ceea ce ar fi unul din cele mai mari dezastre,unul din cele mai mari deservicii pe care le-am putea aduce poporului român (aplauze)

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

-Calificarea profesională

-Licee ,școli de arte și meserii,cămine, fonduri

#Lipsă de muncitori calificați !

[LD:lată o realitate remarcată cu mare profunzime de deputatul social-democrat ,care pare a fi o meteahnă a poporului român ,răsfântă asupra clasei muncitoare]

" Dar ,pentru ca să motiveze aceasta, **dl Gigurtu mai avea încă o obiecție .**

Anume, d-sa spunea : **legea breslelor să nu cuprindă altceva decât calificarea meseriilor și aceasta să fie cât mai largă ,deoarece avem lipsă de muncitori calificați .**

"Aici este un mare adevăr , și rog pe dl președinte să mă ierte dacă insist asupra acestei chestiuni,foarte importantă și la ordinea zilei.În adevăr,**noi avem atâtea brațe !**

Toată țara aceasta este o țară de muncitori;nu există nici un sat unde să nu putem recruta zeci și sute de muncitori .Cu toate acestea, însă ,din nenorocire ,**ducem lipsă de muncitori calificați**, și , din această cauză,suferim atâtea lipsuri , din atâtea puncte de vedere !

" Știm cu toții că,**într-o țară civilizată ,modernă**-și România este pe cale să intre în rândul țărilor mai avansate , mai civilizate -în acest proces de evoluție,**rolul principal îl au muncitorii calificați, acești adevărați pionieri** .Tehnicienii, inginerii sunt aceia care elaborează planuri , care dau directive,iar muncitorii calificați sunt acei care aplică acele planuri pe teren, care le dau viață .Ori noi suntem așa de săraci în direcția aceasta !.

Avem așa de puțini muncitori calificați, deși se fac atâtea jertfe din partea Statului !
"Avem sute de cămine înființate , în toată țara , **cămine de ucenici** , care **ne costă sute de milioane pe an** ; avem **școli de arte și meserii , licee industriale** - cea mai recentă reformă a învățământului a fost , între altele , și pentru crearea acestor licee - cu scopul de a promova un număr mai mare de muncitori calificați și **care este rezultatul ?**

"Egal cu zero !" Care este cauza ? **Ucenicii aceia** , care stau în cămine **3-4 ani de zile** , și ne costă atâția bani , **absolvenții școlilor de arte și meserii și ai liceelor industriale, după ce au terminat cursurile , cred că nici 10 % din ei nu rămân în meserii,ei pleacă în altă parte , deoarece idealul lor este să ajungă slujbași**

Eu personal cunosc **mii și mii de muncitori calificați** , ideal de calificați , muncitori cu un trecut , care **lasă meseria , fug , și caută plasament în altă parte .**

-Deziderat :remunerarea corespunzătoare a muncii

" De ce , d-lor ? **Pentru că nu-și găsesc remunerație** Pentru că **nu sunt suficient salariați .** Lucrători calificați , **primesc 500 -700 lei , maximum 1.000 lei pe săptămână .** Și atunci **preferă să-și caute îndeletniciri în afara meseriei .**

Astfel avem **zeci și sute de portari** , la toate blokhaus-urile ,care **sunt muncitori calificați**. Ei preferă asemenea îndeletniciri , pentru că în meseria lor nu găsesc o salarizare suficientă . Aceasta este o tragedie pe care o găsim și la țară , mai ales la micii agricultori .

-Voce : Ce portar este mai bine retribuit ?!

-Gherman : Este mai bine retribuit , căci are locuința gratuită și mai primește 1.500 lei lunar , fără să aibă o ocupație grea. Domnilor , **nu trebuie să ne ascundem după degete .** Nu trebuie să facem literatură .**Toată lumea dorește să-și îmbunătățească cât mai mult traiul** Noi nu am ajuns încă să muncim numai pentru că munca este un ideal mare și frumos , o datorie sfântă și elementară . Vor veni poate vremuri și oameni care o vor face . Din păcate , însă ,**marea majoritate a oamenilor** , nu sunt încă pătrunși de acest adevăr , ci **muncesc fiind biciuiți de nevoile existenței .**

Nenorocirea este că astăzi totul este mai bine plătit, decât munca (aplauze)

Este mai rentabil să fii portar , intendent sau servitor, la un hotel , decât să lucrezi în meserie . Toate șmecheriile sunt plătite , numai munca singura creatoare ,singura care asigură viața și fericirea ,nu este remunerată în deajuns .

" De aceea , d-lor , **nu este deajuns să creem muncitori calificați** , ci **trebuie să-i păstrăm ,** trebuie **să-i facem să rămână în meserie** , să le dăm posibilitatea **să câștige și să trăiască din meseria lor.** Când vom reuși să facem aceasta , va fi mai bine și pentru ei și pentru capitaliști , și pentru comercianți , și pentru țară și națiunea întreagă .Trebuie , deci ,d-lor , **să facem tot posibilul spre a asigura remunerarea muncii productive .**

" S-ar putea spune însă că industria nu poate suporta noi sarcini , prin mărirea salariilor .Ba le poate suporta , și încă cu folos , pentru că remunerarea mai bună a muncii aduce după sine un stimulent printre muncitori , de a rămâne și progresa în meserie și deci pentru întreprinderi o producție mai mare și mai bună . **Nu trebuie să uităm că toți trăim din producție , nu din consumarea capitalului . "**

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

«Gherman:Politica externă : apărarea hotarelor

"Părerile d-lui Constanțiu despre socialism nu constituie pentru noi , muncitorii , o deziluzie,**un motiv de a ne lepăda de credințele și speranțele noastre .**

Ba, tocmai această credință **ne dictează să muncim din toate puterile noastre,să ne punem la dispoziția onoratului guvern,** în frunte cu dl. ministru al muncii (**aplauze**) , convingși că prin aceasta **ne facem una din cele mai sfinte datorii ,față de țară și față de MSRegele Carol (aplauze)**

"Ne îndeplinim o datorie față de țara noastră , astăzi , ca și totdeauna scumpă nouă , și pentru care suntem gata , dacă nevoia ar cere-o ,**să ne dăm și sângele pentru apărarea ei .**Aceasta , d-lor , o spunem sus și tare să se știe și în țară , dar să se știe și peste hotare .

/Nu există deosebiri între clasele sociale la acest capitol

" Dacă mai sunt printre vecinii noștri , unii care pot să se gândească la bunurile noastre , să-și ia gândul . **Să știe că în țara aceasta , în ceea ce privește apărarea hotarelor , nu există deosebiri între clasele sociale, ci există un singur popor, care este gata , cu toată ființa lui , dacă va fi nevoie, să formeze un dig de granit , de care se va sfârâma orice încercare de violare a granițelor .**
" Trebuie să se știe că **aceste granițe** ale noastre , sunt trasate pentru totdeauna . Ele au fost consfințite nu numai de dreptate , dar au fost consfințite de atâtea jefuri făcute în atâtea secole . **Datoria noastră este să le apărăm , și le vom apăra.**"(**aplauze**)
Eftimie Gherman / 27 iun.'39

---

24)

?) **13-14 oct 1939.Paris.Biroul Federației Internaționale Sindicale**
("Lumea Nouă" , an XXXII , nr 43 , 22 oct .'39)

▫**Rezoluție -Manifest:**

-Solidaritate cu muncitorimea franceză și engleză

-Solidaritate cu națiunile democratice

Biroul Federației Internaționale Sindicale s-a întrunit în **sesiune extraordinară** la Paris , președinția lui **Walter Citrine** (Franța , Belgia, Olanda, Anglia)
Biroul a adoptat în unanimitate o Rezoluție-Manifest , adresată muncitorilor din toată lumea în care se proclamă unitatea de vederi a Biroului cu muncitorii francezi și englezi cari luptă împotriva statelor totalitare .
Federația Sindicală Internațională se găsește alături de națiunile democratice .